

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a V-a ORDINARĂ – OCTOMBRIE 2012

Ședința din ziua de 4 octombrie 2012

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.1428 din 22 iunie 2012 cu privire la modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc.
4. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.1272 din 11 iunie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane – art.2, 8, 10 ș.a.; Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.31, 4²¹, 68, 69 ș.a.*).
5. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2123 din 28 septembrie 2012 privind importul unor clopote.
6. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.900 din 3 mai 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar – art.34; Codul fiscal – art.31, 123; Legea nr.1100-XIV cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice – art.1, 2, 3, 4 ș.a., ș.a.*).
7. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2132 din 28 septembrie 2012 privind importul utilajului sportiv.
8. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.998 din 19 aprilie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.1123-XII din 30 iulie 1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova (*art.4, 5/1, 5/2*).
9. Ora Guvernului.
10. Răspunsul domnului Procuror General al Republicii Moldova Valeriu Zubco la întrebările adresate de către domnii deputați Sergiu Sîrbu și Anatolie Zagorodnîi.
11. Întrebările deputaților.
12. Declarația domnului deputat Ion Butmalai, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Ședința începe la ora 14.02.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră în Sala plenului Parlamentului, pentru a începe ședința plenului.

Vreau să vă anunț că, la ședința plenului de astăzi, s-au înregistrat 86 de deputați. N-o să dau citire listei celor absenți și motivelor respective, fiindcă această informație, întocmită de Secretariat, va fi atașată la stenograma ședinței de astăzi.

În așa mod, constat caracterul deliberativ al ședinței. Rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Stimați colegi,

La ordinea de zi. Dar înainte de ordinea de zi dați-mi voie să vin cu două informații către atenția dumneavoastră. Prima. În perioadă premergătoare ședinței de astăzi a plenului Parlamentului și-a sărbătorit ziua de naștere colegul nostru domnul deputat Vladimir Hotineanu. Să-l felicităm, stimați colegi. *(Aplauze.)* Și astăzi își sărbătoresc ziua de naștere doi dintre colegii noștri: domnul deputat Iurie Bolboceanu și domnul deputat Veaceslav Ioniță. Să le dorim un foarte frumos la Mulți Ani! *(Aplauze.)*

Colegii îmi atrag atenția asupra caracterului incomplet al informației care mi-a fost prezentată, că în perioada premergătoare ședinței de astăzi și-a sărbătorit ziua de naștere și colegul nostru domnul Iurie Țap. Să-l felicităm și pe dumnealui, stimați colegi. *(Aplauze.)*

Acum, potrivit rigorilor legii, vreau să vă informez, stimați colegi, că la adresa Parlamentului a parvenit scrisoarea din partea Consiliului Coordonator al Audiovizualului, prin care se notifică despre expirarea mandatului a trei membri ai Consiliului Coordonator al Audiovizualului, expirarea mandatelor care intervine în data de 20 octombrie. Prin prezenta, potrivit rigorilor legii, vreau să anunț Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și Comisia juridică, numiri și imunități despre începutul procedurii de desemnare a noilor membri ai Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

Acum la ordinea de zi. Ieri, ne-am întrunit în ședința Biroului permanent, v-a fost distribuit un supliment pentru agenda ședințelor plenului, ziua de azi și ziua de mâine. Dacă sînt alte propuneri la ordinea de zi, fiindcă sîntem ziua de joi și, potrivit Regulamentului și deciziei Biroului permanent, sîntem în drept toți să venim cu propuneri la ordinea de zi.

Începem de la dreapta spre stînga. Mă refer la dreapta mea.

Microfonul nr.5.

Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Eu nu am o propunere la ordinea de zi. Eu vreau să sugerez insistent Frațiunii Partidului Comuniștilor să-l retragă pe colegul lor Grigore Petrenco din delegația la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei.

Poți să fii în opoziție în Parlament, poți să faci opoziție guvernării, dar nu poți să fii în opoziție cu interesul statului pe care îl reprezinți. Cetățeanul simplu trebuie să știe pe cine a delegat în forul legislativ.

Grigore Petrenco, stimați colegi din Frațiunea Partidului Comuniștilor, este o întâmplare nefericită și pentru Frațiunea dumneavoastră, și pentru cetățenii care au votat cu dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Rog să fie exclus din ordinea de zi nr.628 și să fie transferat pentru o altă ședință a plenului. Deoarece este necesitatea de a mai lucra asupra și a raportului, și niște lucruri de conlucrare cu Guvernul referitor la avizul care a venit.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.3.

Domnul Vladimir Voronin – Frațiunea PCRM:

Eu tot așa, pe parcursul activității politice, nu înțeleg când persoanele cu funcții din țara noastră, aflându-se după hotare, deteriorează imaginea țării și, în unele cazuri, chiar și se luptă împotriva țării noastre.

În această situație, noi, într-adevăr, nu înțelegem: ce are aurul României cu Parlamentul Republicii Moldova? Dacă voi sînteți oameni serioși, da nu sînteți influențați... Sau voi aveți cotă-parte în acest aur, procente? (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Comisia economie, buget și finanțe roagă să introducem în ordinea de zi pentru ziua de astăzi sau pentru ziua de mâine proiectul de Lege nr.2132. Este vorba despre importul unor canoe pentru Comitetul Național Olimpic.

Domnul Marian Lupu:

Da. Am înregistrat.

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Vremea – Frațiunea PCRM:

Din partea Frațiunii, propunem introducerea pe ordinea de zi a proiectelor cu nr.2109 și nr.2110, referitoare la abrogarea unor prevederi cu privire la interdicția utilizării simbolurilor secerii și ciocanului și pedepsei pentru promovarea acestor simboluri. Aceasta și în contextul afirmațiilor recente ale Președintelui Comisiei de la Veneția, domnul Buquicchio, care s-a expus exact la această temă.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Petkov – Frațiunea PCRM:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Marti, colectivul de muncă al Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” a adoptat o rezoluție, care ne-a fost adresată. Nu știu de ce se trece cu vederea. Un document care vorbește despre grave încălcări în această instituție.

Deci eu citesc doar câteva momente, da, se încalcă cele mai elementare drepturi ale jurnaliștilor, există hărțuială morală, se elimină tacit jurnaliștii incomozi. Respectivul colectiv, și eu am fost acolo prezent, are deja necesitatea de un concurs nu doar din partea comisiei de profil, dar și a întregului Parlament. Eu solicit ca să fie invitat încoace grupul de inițiativă, care a semnat această rezoluție, precum și Președintele Companiei „Teleradio-Moldova”, ca să ne spună despre situația creată, situația gravă.

Încă. La adresa Companiei respective, pe data de 25 septembrie, a fost remisă o scrisoare, eu o țin în mână, semnată de domnul Lucinschi, în care consider eu că domnul Lucinschi, atribuindu-și funcțiile improprii, recomandă Companiei ca desfășurarea unui nou concurs de alegere a directorului TV „Moldova 1” să fie făcut doar după suplinirea celor trei locuri vacante, adică să fie amânat concursul. Nu știu în baza la ce atribuții a luat domnul Lucinschi această decizie ca să semneze pe antetul comisiei respective? Mai ales, eu am stenograma completă a ședinței comisiei, în care această decizie nu a fost supusă votului, nici măcar nu a fost discutată.

Consider că acest domn, care este în conflict de interese direct și ocupând această funcție, ar trebui să-și prezinte demisia de onoare.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Acuși ajungem, căci trebuie să respectăm ordinea.

Microfonul nr.5.

Doamna Maria Ciobanu:

Tovarășe Voronin,

Procentele vă caracterizează pe dumneavoastră personal și pe guvernarea comunistă și cea sovietică. Noi optăm pentru restabilirea relațiilor istorice și cu România, și cu alte țări.

Colegul dumneavoastră, ortacul dumneavoastră de partid Grigore Petrenco, de fapt, a votat împotriva retragerii trupelor armate străine de pe teritoriul Republicii Moldova. Și e o rușine pentru acei care au votat cu Partidul dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Chiril Lucinschi – Frațiunea PLDM:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să vă spun că ceea ce a zis domnul Petkov este informație falsă. Și nu înțeleg care este interesul lui, nu înțeleg de ce el iese cu astfel de declarații anume acum? În ceea ce privește „Teleradio-Moldova.” Vreau să vă spun că noi am convenit la ședința comisiei că, marțea viitoare, o să avem o discuție foarte amplă la acest subiect. Am invitat nu doar pe acei care au scris această declarație, apropo care n-a parvenit la adresa comisiei, și să avem cred că posibilitatea să ascultăm toate părțile care sînt implicate în acest conflict.

În ceea ce privește adresarea noastră. A fost votată, în primul rînd, la comisie. Și în stenogramă asta este reflectat.

În al doilea rînd, este o recomandare și nu este nimic și nicăieri scris că acest lucru nu se poate de făcut de comisia parlamentară. Cu atît mai mult, că CO, Consiliul de Observatori, nu este altceva decît structură care se subordonează sau nu subordonează, dar este controlul parlamentar, care poate fi exercitat de comisia parlamentară. Noi nu putem rămîne absolut indiferenți față de ceea ce se întîmplă la Consiliul de Observatori.

De aceea, am convenit ca să trimitem această recomandare din partea comisiei, ca, mai întîi de toate, să delegăm acele trei persoane, ca să completăm lista membrilor CO și apoi, după aceea, poftim, ei pot să reia procedura de selectare a candidaților pentru funcția de director.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, a fost numită și familia mea. Eu nu înțeleg ce se face în Partidul Liberal. De fapt, voi sînteți așa de liberali de Doamne ferește, dar asta e altă problemă. Dar cum e cu disciplina la voi?

Mata ce, nu-l ascuți ce vorbește Lupu? Lupu, nu-mi trebuie Lupu în cazul acesta, Ghimpu. Cum a ieșit Ghimpu la tribuna centrală, săptămîna trecută, și a

menționat rolul lui Voronin că n-a semnat memorandumul Kozak. Da mata acum ce prostii vorbești, doamnă? A? (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

De fapt, s-au cam încurcat un pic fracțiunile, dacă nu greșesc eu, da? Sau chiar puternic s-au încurcat fracțiunile. (*Rîde.*)

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Petkov:

Mulțumesc.

Special pentru domnul Lucinschi, da. Falsuri se conțin în declarația dumneavoastră pe venit, domnule Lucinschi. Deci eu încă o dată repet, eu dețin stenograma audio a ședinței comisiei, această decizie nu a fost adoptată, dumneavoastră ați emis o decizie a comisiei în baza propriei poziții. Faptul că nu puteți numi cei trei membri ai CO la „Moldova 1” ține de competențele dumneavoastră. Nu aveți cum să interveniți în procesul ... în concurs la postul de director la „Moldova 1”, nu aveți nici un fel de atribuțiuni. Și, astfel, vă implicați politic în activitatea „Moldova 1.”

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu n-o văd pe colega noastră Ana Guțu, căreia țin să-i mulțumesc pentru luarea de poziție foarte tranșantă la APCE. Mă bucur, mă bucur. Și eu cred că fiecare ales al poporului ar trebui să aibă o poziție foarte clară vizavi de chestiunile importante pentru Republica Moldova.

Și acum la ordinea de zi.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă amintesc că, la 25 mai 2012, ați votat Legea nr.120 privind reforma Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. O să vă amintesc că ați votat legea cu ochii închiși. O zi adoptată la Guvern și a doua zi în două lecturi în Parlament. Sînt absolut sigur că, fizic, majoritatea colegilor nu au putut intra în esența modificărilor care se propun.

Am să amintesc doar că legea, adoptată de Parlament, diferă drastic de Strategia de reformă a CCCEC, care a fost promovat cu asistență europeană inclusiv.

Întrebarea mea este: pînă la 1 octombrie trebuia de numit șeful CNA, Alianța a votat consolidat Legea privind reformarea, am văzut Comisia juridică, numiri și imunități unanim, mă refer la deputații din Alianță, au selectat candidatul, de cîteva zile CNA se află în ilegalitate și conducerea acestei instituții nu este desemnată.

Domnule Președinte Lupu,

Este prerogativa dumneavoastră să propuneți. Pentru că corupția acum poate să facă ce vrea, nu există instituția specializată care să combată efectiv corupția în țară. Dacă sînt divergențe în cadrul partidelor din Alianță la acest subiect, vă rog să informați opinia publică.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Microfonul nr.3.

Domnul Serghei Sîrbu – Frațiunea PCRM:

Domnule Godea,

Ați abordat o problemă foarte importantă. Acum, cît nu există acest director și Centrul este în egalitate, Alianța are posibilitatea absolut nepedepsită să execute toate acele comenzi de care dumneavoastră vorbiți. Și sigur că nu va avea cine să lupte cu corupția.

Eu, la ordinea de zi.

Domnule Președinte,

Joia trecută, am solicitat invitarea Procurorului General. Așa și nu a venit. Eu repet solicitarea. Vă rugăm să invitați Procurorul General la sfîrșitul ședinței, pentru a ne da răspuns în privința executării sau mersului executării interpelării Partidului Comuniștilor în ceea ce privește acțiunile conducerii Parlamentului. Și care din componentele de infracțiune, pe care le-am indicat: abuz de serviciu, exces de serviciu, neglijență de serviciu sau uzurparea puterii se încadrează în acele acțiuni cînd conducerea Parlamentului ilegal a refuzat să convoace sesiunea extraordinară a Parlamentului?

Au fost foarte multe discuții, discuții politice, noi am vrea o abordare juridică, ca Procurorul General să ne spună, totuși, cine se face vinovat de faptul că s-a încălcat flagrant Constituția Republicii Moldova?

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Doar o remarcă aici. Toți acei care, săptămîna trecută, inclusiv invitația care a parvenit și de la domnul Zagorodnîi, toate au fost transmise către instituțiile respective, care trebuie să fie prezente, astăzi, aici la sfîrșitul ședinței, fiindcă sîntem ziua de joi.

Microfonul nr.2.

Domnule Sergiu Stati – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Eu aș vrea ca să intervin, adică referitor la expunerea de la microfon a doamnei Ciobanu, care a fost, apropo, foarte obraznică la adresa colegului meu Petrenco. Și, în acest sens, aș propune colegilor din Alianță să oferim posibilitatea în ședința în plen ca să audiem, să organizăm audieri parlamentare pe marginea celor discutate în Consiliul Europei. În opinia mea, au fost lucruri foarte serioase,

care nu trebuie trecute cu vederea. Și, în acest caz, atunci o să avem posibilitatea ca noi cu dumneavoastră împreună să încercăm să ne descurcăm cine și ce a făcut la Consiliul European, cine și ce opinie a protejat, a promovat. Și, respectiv, o să cunoaștem deja detaliat ce se întâmplă în cadrul delegației noastre la Consiliul European.

De aceea, vă rog foarte mult, domnule Președinte, ca dumneavoastră, poate, să puneți chiar la vot, adică, o astfel de posibilitate, ca colegii noștri, delegația, să aibă posibilitatea să se expună de la tribuna centrală a Parlamentului referitor la sesiunea de toamnă a Consiliului European.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Doar un lucru procedural. Vreau să vă readuc aminte: noi cu dumneavoastră, anterior, am adoptat o Hotărâre de Parlament, conform căreia, odată la șase luni de zile, toată delegația la APCE, delegația Parlamentului Moldovei la Adunarea Parlamentară a Consiliului European, vine în plenul Parlamentului, prezintă informații ample, dezbatem toate subiectele. Adică, nici nu trebuie noi să mai votăm ceva, fiindcă din momentul aprobării acestei hotărâri de Parlament este deja obligațiune a noastră, a tuturor.

Microfonul nr.2.

Am rugat microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci eu, evident, am avut inclusiv această clauză atunci când am intervenit la microfon. Deci vă mulțumesc pentru aceea că ați reamintit și colegilor noștri. Dar eu cred că situația, într-adevăr, este una foarte acută acum, inclusiv, din câte înțeleg eu, în cadrul delegației noastre la Consiliul European. De aceea, noi nu putem să stăm să așteptăm jumătate de an pentru a trage niște concluzii, care sînt foarte acute și extrem de importante pentru imaginea noastră în exterior.

Deci eu cred că este o situație cît se poate de jenantă pentru ceea ce se întâmplă acum la noi, deci la Strasbourg, și, respectiv, cred că trebuie, în sensul acesta, să intervenim cît se poate de rapid.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Așa și va fi. Fiindcă, întîi de toate, eu cred că ar fi corect să așteptăm să vină colegii de la Strasbourg, să avem toate informațiile aici, la fața locului. Iar când am spus o dată la jumătate de an, asta nu înseamnă că peste jumătate de an. Noi sîntem deja la sfîrșitul celei de a doua jumătăți a anului curent. Și eu propun ca acest subiect, la întoarcerea colegilor, îl discutăm și în grupuri politice, la Biroul permanent și toți împreună decidem și propunem data într-un timp apropiat când executăm această prevedere a hotărîrii adoptate.

Microfonul nr.4.

După aceea, microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Streleț – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

De fapt, subiectul abordat este, într-adevăr, foarte actual și așteptăm și noi cu nerăbdare ca delegații să revină, colegii noștri să revină de la Adunarea Parlamentară a Consiliului European, pentru a auzi cu lux de amănunte cine și cum a apărut interesele Republicii Moldova. Doar cu specificarea că, dacă colegul, care a vorbit anterior, venea cu regularitate la ședințele comisiei, avea să cunoască despre această hotărâre votată și că ea prevede, după fiecare sesiune APCE, raportul în plenul Parlamentului, nu odată la jumătate de an. Așa că era inutil să invocați acest subiect.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Referitor la procedură. Eu vă rog foarte mult: atunci când persoana este vizată, a dat replică și gata. Opriti acest ping-pong lingvistic, adică de replici. Asta eu mă refer la ceea ce s-a întâmplat cu domnul Petkov. Asta-i unu la mână.

Doi la mână. De aceea domnul Petkov și consultă stenograma, pentru că nu participă la aceste ședințe. Veniți mai des și nu vă supărați și plecați îndată, dacă nu este aprobată propunerea dumneavoastră pentru ordinea de zi.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și eu, domnule Lucinschi. De fapt, vreau să vă spun că sînteți un caz mai rar, în sensul foarte pozitiv. În momentul de față, când eu fac această remarcă. Fiindcă, de obicei, când colegii se lansează în schimb de replici, este greu să-i oprești. Și este una din puținele solicitări, în sensul în care ați făcut-o dumneavoastră.

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolii Zagorodnîi – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să sper că o să fie astăzi la sfîrșitul ședinței ceea ce ați spus dumneavoastră referitor la Procurorul General. Dar, totodată, vreau să solicit o explicație.

Cum s-a întâmplat așa, că membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, în componență de 4 persoane, în frunte cu președintele comisiei, au plecat într-o, să spunem așa, delegație (în ghilimele) în Germania, la o conferință cu titlul, despre care am aflat-o din presă, referitor la statutul deputatului pe viitor în Parlamentul Republicii Moldova, și din opoziția parlamentară nu a fost inclus nici un membru al acestei Comisii?

Deci noi dorim să știm: după care criterii se selectează aceste persoane, aceste delegații? Sau opoziția este, știm noi cu toții, că este limitată în Republica Moldova și i se interzice la multe chestiuni, dar măcar fiți solidari când mergem peste hotare.

Totuși, domnul Popa, domnul Ghimpu sînt juriști de 14 ani de stagi, dar mai sînt juriști care au făcut așa ani cîți trebuie și vreau să știu... Studii, da. Studii la facultate, 14 ani.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Două subiecte desprind de aici. Eu nu sînt de acord, eu personal, că opoziția este limitată. Fiindcă a fi limitat...

Domnul Anatolii Zagorodnî:

Păreră dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

A fi limitat vine cu un sens nițel diferit. Eu gîndesc că opoziția noastră este inteligentă și cu mari capacități de muncă. Eu nu fac glume, vorbesc la modul cel mai serios, printre altele. (*Rumoare în sală.*)

Doi la mîină. La subiectul propriu-zis, trebuie să știți, eu, de exemplu, știu că nu Parlamentul a achitat această deplasare, este una de training. Și dacă domnul președinte al comisiei binevoiește să dea o anumită informație la acest subiect, vă rog.

Microfonul nr.5.

Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Opoziției limitate dau răspuns. Invitația a venit pe numele președintelui și a venit la sfîrșitul lui martie–aprilie, cînd membrii Comisiei juridice, numiri și imunități din partea PCRМ erau la prășit nu știu unde. Era normal ca pe acei care nu lucrează în comisie n-o să-i plimbăm prin Europa.

Deci eu am dat acceptul că vom participa la acest training încă în luna aprilie. Și acum au venit biletele, invitațiile pentru acei care au fost confirmați la timpul respectiv. Nu acum s-a luat decizia cine pleacă, ci în luna martie sau aprilie, nu mai țin minte, trebuie să ridicăm documentele să ne uităm.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Am luat act.

Microfonul nr.4.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,
La ordinea de zi, rog să fiu înscris cu luare de cuvânt asupra proiectului nr.1428.

Domnul Marian Lupu:

Nr.1428. Da. Am înregistrat.

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolii Zagorodnî:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Popa,

La prășit ați umblat dumneavoastră prin Europa și ați căutat gule, cred că, acolo, că n-ați venit cu vreun rezultat.

Noi, indiferent de faptul că am participat sau nu, dumneavoastră erați obligați să includeți, în aprilie, mai, în ianuarie, un reprezentant al opoziției. Prin aceste momente, dumneavoastră, într-adevăr, limitați dreptul opoziției la participarea la asemenea forumuri și, cu părere de rău, cred că nu spuneți adevărul, că această deplasare a fost sponsorizată de domnul Șalaru, după câte știm noi.

Domnul Marian Lupu:

Nu. Din câte cunosc eu și avem informații oficiale, este vorba de partea care a invitat. Deci organizatorii, dacă nu greșesc, din Germania și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Microfonul nr.5.

Domnul Victor Popa:

Delegația a fost, cheltuielile au fost suportate de Programul pentru Dezvoltare UNDP și Organizația Internațională pentru Cooperare din Germania, din Bonn.

Domnul Marian Lupu:

Am luat act.

Vă rog, microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

V-aș ruga să nu limitați opoziția în declarații. Eu cred că, atunci când domnul Zagorodnî a spus că opoziția este limitată, a spus-o cu toată responsabilitatea și își asumă acest lucru.

Noi solicităm, Frațiunea PL, solicită a fi exclus din ordinea de zi, din supliment, proiectul nr.1283 privind siguranța construcțiilor hidrotehnice.

Și, reiterat, solicit explicații vizavi de prezența în Sala plenului Parlamentului a învinuitului Șelin Victor, care vine să ia notițe în ședința Parlamentului. Eu cred că acest lucru ar putea s-o facă la Comitetul Central al Partidului Comuniștilor.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi,

La acest compartiment. Am verificat și eu, după ce ați abordat subiectul data trecută.

Către Parlament, în trecut, anterior, s-au adresat foarte multe ONG-uri, partide extraparlamentare, organizații obștești cu o solicitare pentru un număr destul de impunător de permise, care oferă posibilitatea să fie prezenți în loja vizitatorilor. Respectiv, o decizie în acest sens, hăt mai demult, a fost adoptată, că se dă, de exemplu, pe asociație obștească, pe organizație neguvernamentală sau pe organizație politică un asemenea permis. Și încă în primăvara, dacă nu greșesc, a acestui an, în prima jumătate, cel puțin, un asemenea permis a fost eliberat la solicitarea PSD-ului. La purtător, deci, nu este un permis nominal.

Dacă colegii vor avea obiecții sau alte propuneri cu privire la mecanismele aplicate pînă în prezent, vă rog. Discutăm la Biroul permanent. Se înaintează propuneri și dacă se întrunește majoritatea voturilor, în acest caz, eu sînt deschis și flexibil pentru reînnoirea și pentru îmbunătățirea acestor mecanisme.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu adevărat, domnule Președinte, considerăm defectuos acest mecanism de autorizare a prezenței în Sala Parlamentului. O simplă cerere nu este suficientă. Persoanele, care nu întrunesc anumite condiții morale sînt actori în astfel de scandaluri, nu cred că își au prezența, locul în Sala Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Sincer să vă zic, stimați colegi, nu ca replică, fac și eu așa cîteva gînduri, spuse în glas. Noi, dacă vom încerca să punem aspectele de moralitate la baza eliberării de permise, nu știu dacă ajungem la capăt cîndva. Fiindcă este un lucru dificil.

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Eu sînt bucuros, înviiorarea, deja 30 de minute, este bună.

Solicit respectuos, la Ora Guvernului să fie prezent domnul Procuror General Valeriu Zubco. Să ne dea explicație la interpelarea oficială a mea referitor la dosarul 2012/978095, ceea ce ține de intentarea acestui dosar. Să ne dea lămuriri, legalitatea intentării dosarului penal. Este vorba de intentarea acestui dosar penal și de înaintarea ordonanțelor de învinuiți a primarului orașului Cahul – Petru Burlacu, și viceprimarul de Cahul – Iurie Arnaut.

De asemenea, solicit să fiu înscris cu o luare de cuvânt la proiectul nr.1428. Inclusiv, la sfârșitul ședinței, cu o declarație politică, ca să mai degajăm situația, să mai lămurim colegilor din toate fracțiunile parlamentului ce trebuie să facă la momentul actual Parlamentul Republicii Moldova.

Domnul Marian Lupu:

Cu multă plăcere.
Microfonul nr.3.

Doamna Violeta Ivanov – Frațiunea PCRM:

Domnule Președinte,

Nu este clar deloc de ce domnul Munteanu propune excluderea unui proiect de lege, asupra căruia raportul este pregătit încă din noiembrie 2011. Proiectul respectiv a fost discutat cu publicul larg.

Toți membrii comisiei s-au expus, l-au votat. Pentru ce să-l excludem?

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă...

Doamna Violeta Ivanov:

Fiindcă ce?

Domnul Marian Lupu:

Da, fiindcă ce, domnule Munteanu?
Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi considerăm, este dreptul Frațiunii de a cere acest lucru și al plenului de a accepta sau respinge acest lucru, în primul rând. Într-al doilea rând, noi considerăm că acest proiect de lege poate fi îmbunătățit. Și eu cred că este în beneficiul tuturor ca să se mai lucreze la textul acestui proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă, iată, asta...

Doamna Violeta Ivanov:

Nu, nu, nu, nu este absolut argumentat. Dumneavoastră aveți membru în Comisia mediu și schimbări climatice, care s-a expus la timpul său, a votat la timpul său. A fost invitat ministrul. Deci toate subiectele au fost epuizate. Care-i problema?

Domnul Marian Lupu:

Bine, acesta a fost răspunsul colegului. Să nu uităm că sîntem în ziua de joi și deputați, și fracțiuni parlamentare...

Doamna Violeta Ivanov:

Rog să puneți la vot.

Domnul Marian Lupu:

În mod evident, voi supune votului.

Microfonul nr.2.

Domnul Iurie Muntean – Frațiunea PCRM:

O scurtă replică pentru reprezentantul Partidului Liberal Valeriu Munteanu.

Eu, din numele colegilor, aş susține propunerea lui privind justificarea morală a prezenței cetățenilor în Sala Parlamentului, inclusiv deputați și acei care nu fac parte din corpul deputaților.

Însă pentru dumnealui, ca el să-și justifice prezența în sală, din punct de vedere moral, el trebuie să facă două lucruri: primul lucru – să explice din contul căror surse el își construiește un adevărat castel în satul natal Floreni, primul.

Și doi. Să voteze pentru desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

La ordinea de zi, stimați colegi.

Domnule Petkov, ați avut mai multe ieșiri. Eu chiar vă rog. 34 de minute de încălzire, de gimnastică, înainte de a intra în antrenamentul de bază.

Păi, da, de două sau de trei ori ați fost deja la microfon. Bine. Dacă-i sau la chestie de Regulament, sau chestie tehnică. Dacă nu – se întrerupe, știți cum se întâmplă.

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Petkov:

Eu știu foarte bine, domnule Președinte, acțiunile dumneavoastră.

Deci pentru ședința de săptămâna viitoare, eu solicit convocarea ministrului ecologiei Șalaru, ministrului sănătății Usatîi, precum și a bașcanului Găgăuziei – Mihail Formuzal, referitor la problema stocării chimicalelor, în special, din satul Gaidarî, unde sînt stocate peste 36 de tone de chimicale.

Și, iar, conform datelor medicilor din localitate, rata mortalității din cauza cancerului a crescut în ultimii câțiva ani. Este o situație periculoasă și aş dori o informație completă referitor la planul de acțiuni al autorităților privind nimicirea acestor chimicale.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Joia viitoare. Ora întrebărilor.

Și ultima intervenție.

Microfonul nr.2.

Domnul Veaceslav Bondari – Frațiunea PCRM:

Я тоже хотел бы видеть в зале в следующий четверг генерального прокурора господина Зубко по вопросу контроля использования средств госбюджета на строительство дороги в селе Флорены, где было построено 300 м асфальтированной дороги до дома господина Мунтяна, депутата Партии Либералов.

А также, как были использованы деньги для строительства двух скважин для обеспечения водой села Флорены, которая является технической. А до этого воду получали из „Арă-Canal” из Кишинева и не имели с этим проблем. Использовали для этой цели два миллиона четыреста тысяч лей.

По настоянию, да, депутата Мунтяну. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu :

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

O mică informație aș da. Deci cancerul, în dependență de localizare, sub acțiunea substanțelor chimice, se dezvoltă pe parcursul, cel puțin, a cinci ani la piele, în rest – și mai mult. Și atunci nu înțeleg de ce trebuie invitat Șalaru. Poate și alți miniștri, care au fost și nu le-au ..

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Gheorghe Brega:

... transportat de acolo.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Eu... Și adresez chiar rugămintea pentru toată lumea, fiecare deputat este în drept să solicite pentru Ora întrebărilor. Pe fiecare joi, cu excepția ultimei joi a lunii, când avem doar Ora interpelărilor, și este o diferență la nivel de aceste două noțiuni. Dacă se va considera necesar să completeze lista invitațiilor la același subiect, alți deputați pot să o facă.

Și, în acest context, luarea dumneavoastră de cuvânt, domnule Brega, o consider ca o solicitare suplimentară la același subiect.

Microfonul nr.4.

Domnul Țap, vă rog.

Domnul Iurie Țap – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu aş vrea să fac o precizare importantă, fiindcă a sunat aici, a fost invitat başcanul unităţii teritoriale administrative Gagauz-Yeri. Conform Regulamentului Parlamentului...

Domnul Marian Lupu:

Ştiu, nu e voie.

Domnul Iurie Țap:

... reprezentanţii autorităţilor locale nu pot fi invitaţi.

De altfel, domnule Preşedinte, sună foarte clar, că interpelările se fac la adresa Guvernului, pe problemele de politică internă şi externă. Este foarte important să cunoaştem şi să respectăm, totuşi.

Mulţumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Eu vreau să vă informez asupra unui lucru, că faptul că nu atrag atenţia la ceea ce a vorbit, pe bună dreptate, colegul nostru, domnul Iurie Țap, nu înseamnă că procesul nu este dirijat de către serviciile respective ale Parlamentului în concordanţă cu prevederile acestui Regulament. Fiindcă, atunci când se vorbeşte de interpelări către Procuratură, vă imaginaţi că nu pot fi îndreptate interpelări către Procuratură. Întrebări – da, interpelări – nu. Tot aşa, acelaşi lucru se referă şi la aleşii locali, organele administraţiei publice locale şi la toţi acei care sînt indicaţi în Regulament.

Replică. Da, dreptul. Este corect.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu nu pot să zic că le mulţumesc comuniştilor pentru atenţia pe care mi-o acordă în ultimele zile. Dar eu le solicit să fie corecţi şi acele deliruri bahice, pe care le fac de la microfonul nr. 2, să fie foarte argumentate, fără ofense, vă rog foarte mult. Mai ales cele care nu sînt legate de activitatea mea nemijlocită, să le adreseze în altă parte. Cu siguranţă, vor găsi răspunsurile la toate întrebările care îi frămîntă.

Vă mulţumesc.

Domnul Marian Lupu:

Şi ultima.

Microfonul nr.3. Sper eu că e ultima

Domnul Eduard Muşuc – Fraţiunea PCRM:

Vă mulţumesc, domnule Preşedinte.

Pentru domnul Țap. Eu, în primul rînd, v-aş ruga foarte mult ca atitudinea faţă de Găgăuzia să fie corectă, deoarece autonomia găgăuză nu are un statut local. Statutul autonomiei găgăuze este fixat în Constituţia Republicii Moldova. Başcanul

Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei nu sînt organele administrației publice locale.

Eu vă rog frumos, să fiți corecți atunci cînd formulați gîndurile respective, deoarece ele pot fi tratate ca și atitudine față de autonomia găgăuză, în primul rînd.

În al doilea rînd, bașcanul Găgăuziei poate fi chemat și audiat în plenul Parlamentului, deoarece este membru al Guvernului.

Domnul Marian Lupu:

Deci eu am să rog foarte mult. Într-adevăr, ceea ce spune domnul Mușuc, în calitate de membru al Guvernului, într-adevăr.

Microfonul nr.4.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Pentru președintele Comisiei administrație publică și dezvoltare regională, care ar trebui să mai facă un pic studii. Fiindcă este clar, unitatea teritorial-administrativă Gagauz-Yeri, chiar dacă are statut special, dar este unitate teritorial-administrativă. Vă rog să lecturați și să învățați niște lucruri elementare.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine. (*Rumoare în sală.*)

Colegi, eu simt că, la 40 de minute de încălzire, temperatura s-a ridicat suficient pentru a purcede la partea de bază a exercițiului nostru. Pe baza propunerilor înaintate pe ordinea de zi, cele care vin să o completeze, le voi supune votului dumneavoastră.

Propunerile, înaintate de către colegi, comisii, fracțiuni, vizînd excluderea din agendă, nu le voi supune votului, fiindcă avem în practica noastră anterioară, cu excepția doar a propunerii referitoare la proiectul, acuși vă zic care, proiectul nr.1283, fiindcă am avut două propuneri invocate în sală: domnul Munteanu, pe de altă parte – doamna președinte a comisiei.

Deci să finalizăm rapid acest exercițiu.

Propunerea domnului Ioniță privind includerea pe ordinea de zi a proiectului nr.2132. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea. Mulțumesc. Propunerea este acceptată.

Deci la proiectul nr.628, propus pentru excludere de domnul Hotineanu. Alte propuneri n-am auzit. Se exclude.

Propunerea domnului deputat Igor Vrenea.

Includerea pe ordinea de zi a proiectului nr.2109. Cine este pentru rog să voteze.

Aici am să rog să anunțați rezultatele, fiindcă e nevoie de un rezultat precis. Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Sectorul nr.2? Cine dă o mână de ajutor?

Domnule Sîrbu,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 10.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.2 – 10.

36 de voturi „pro”, număr insuficient pentru ca să constat că plenul a acceptat această propunere.

Și cea de a doua propunere a domnului Vrenea, includerea pe ordinea de zi a proiectului de Lege nr. 2110. Cine este pentru rog să voteze.

La fel, rog să fie fixate rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 10.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Sectorul nr.3 – 0.

Așa-i? 36 de voturi. Rezultat similar, propunerea n-a fost susținută de plen.

În continuare, propunerea înaintată de domnul Petkov sînt obligat s-o supun votului, fiindcă este vorba nu de Ora Guvernului săptămîna viitoare, Ora întrebărilor, ci de ședința zilei de astăzi.

Se referă la invitarea în ședința plenului Parlamentului a reprezentanților grupurilor de inițiativă și președintele TRM. Cine este pentru această propunere rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 4.

Domnul Marian Lupu:

– 4.

N u m ă r ă t o r i i:

– 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

30 de voturi „pro”. Propunerea n-a fost acceptată.

Eu cred că, la această etapă, oricum, avînd aceste mișcări, stimate domnule președinte de comisie Lucinschi, poate ar fi cazul comisia, în cadrul activității sale, să examineze această situație. Ca mai apoi, să fim informați și noi la Biroul permanent și vom vedea mai departe în plen ce este.

Da. Foarte bine.

Acum. Acestea au fost propunerile de modificare a agendei. Vreau să vin doar cu o solicitare respectuoasă către domnul președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, ca Comisia, pe baza rezultatelor de săptămîna trecută, să finalizeze tot setul privind CNA-ul și să ni-l prezinte cît mai rapid posibil, ca eu să pot să-l prezint deja în plenul Parlamentului.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Doar de procedură, Maria Sevastianovna.

Microfonul nr.3.

Doamna Maria Postoico – Frațiunea PCRM:

Da, de procedură.

Frațiunea PCRM cere o pauză de 30 de minute.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Pauză. Revenim în plen la orele... Bine. Pentru o primă solicitare satisfacem. La orele trei și un sfert. La trei și un sfert revenim în Sala plenului Parlamentului.

P A U Z Ă

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi deputați,
Rog să vă ocupați locurile.
Stimați colegi,

La partea tehnică ne-a mai rămas încă un subiect, pe care trebuie să-l supun votului dumneavoastră. Este vorba de propunerea, înaintată de la microfonul nr.5 de domnul deputat Munteanu, privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului nr.1283. Comisia de profil, contrar acestei solicitări, a solicitat la rîndul său să fie menținut acest proiect.

Deci supun votului dumneavoastră. Cine este pentru excluderea din agendă a proiectului nr.1283 rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc. Propunerea este acceptată.

Începem examinarea proiectelor incluse pe ordinea de zi și vom începe cu proiectul nr.1428. Proiectul de Lege cu privire la modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc. Autor: Guvernul.

Domnule ministru, vă rog.

Domnul Dorin Recean – ministrul afacerilor interne:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Mult stimați deputați,

Guvernul prezintă spre aprobare și roagă susținerea proiectului de Lege cu privire la modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc. Este un proiect foarte important pentru ca să putem avea o abordare unică de reglementare în ceea ce privește condițiile, restricțiile și limitările de aplicare a forței fizice, de aplicare a mijloacelor speciale și de aplicare a armelor de foc.

În prezent, acest domeniu este reglementat difuz și incomplet în diferite legi: Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Legea cu privire la vamă ș.a.m.d. Și, iarăși, nu se reglementează condițiile specifice de aplicare, nu sînt reglementate restricții în ceea ce privește aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Legea definește foarte clar subiecții acestei legi, în esență sînt instituțiile statului, care sînt legitimate să aplice forța fizică, mijloacele speciale și armele de foc. Aici este vorba despre: Ministerul Afacerilor Interne; CCCEC, acum CNA; Serviciul Protecție și Pază de Stat; subdiviziunile specializate ale Ministerului Justiției și Serviciul Vamal; Serviciul de Informații și Securitate; Procuratura; Inspectoratul Ecologic de Stat și Serviciul Piscicol ale Ministerului Mediului; Serviciul de Stat de Curieri Speciali; serviciile specializate din cadrul autorităților publice centrale, create în scopul transportării documentelor cu caracter secret, mijloace financiare și obiecte de preț.

Este foarte important că această lege definește un cadru unic, respectiv el va fi aplicabil tuturor acestor instituții, pe care le-am menționat, stabilește clar limitele și condițiile în care forța fizică, mijloacele speciale și armele de foc sînt utilizate.

De asemenea, Guvernul, ca rezultat al acestei legi, va veni cu inițiativa de modificare a legilor, pe care le-am menționat, cu privire la aplicarea forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc ale instituțiilor menționate și va veni cu un Nomenclator unic pentru toate instituțiile de ocrotire a normelor de drept în materie de tipuri și mijloace speciale și arme de foc. Iarăși, acest domeniu, astăzi, este reglementat răzlețit.

Cheltuieli financiare suplimentare pentru implementarea acestei legi nu sînt necesare.

Vă rog să-l susțineți. Sau o să fie întrebări?

Domnul Marian Lupu:

Da. Mulțumesc, domnule ministru.

Stimați colegi,

Întrebări, dacă sînt, la proiectul nr.1428.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Vă felicit pentru că ați venit în persoană să prezentați acest proiect de lege. Plenul Parlamentului demult n-a văzut ministrul de interne să vină, să prezinte proiecte de lege, de obicei era delegat un viceministru sau un șef de direcție chiar.

Am mai discutat și la comisie, am sprijinit la comisie proiectul prezentat de dumneavoastră și cred că este o lege necesară, o lege-cadru, care reglementează, așa cum ați menționat și dumneavoastră, utilizarea armelor de foc.

Dar v-am întrebat și la comisie și nu am primit un răspuns și vă întreb și în plenul Parlamentului vizavi de articolul 4 alineatul (4), litera b), dacă nu mă înșel, să ia toate măsurile posibile.

Această reglementare este ambiguă, și am căzut de acord la comise că este ambiguă, ea contravine sau nu satisface cerințele articolului 19 litera a) din Legea privind actele legislative, din 2001. Pentru că o asemenea formulare lasă loc pentru abuzuri.

Și cred că ar trebui, pentru lectura a doua, să concretizăm lucrurile. Vedem ce facem la comisie, cred că o să vin cu un amendament în acest sens. Pentru că lucrurile trebuie reglementate foarte clar.

Domnul Dorin Recean:

Dacă mi se permite.

Domnule deputat,

Mulțumesc foarte mult de întrebare.

Într-adevăr, este foarte important să înțelegem cum acordăm suficientă competență și suficientă responsabilitate persoanei care aplică fie forța fizică, fie mijloacele speciale, fie arma de foc. Evenimentele sau momentele în care acest lucru se întîmplă trebuie să înțelegem că nu sînt statice, că nu le putem prevedea pe toate și absolut pe toate în lege sau în vreo reglementare. Și aici,

într-adevăr, această lege împuternicește, pe de-o parte, dar și responsabilizează pe acei care urmează să fie în situația să aplice forța fizică, mijloacele speciale și arma de foc.

Noi am luat act de această solicitare a dumneavoastră atunci în comisie și am încercat să găsim o altă formulare, care să fie mai exactă. Dar, în același timp, sîntem conștienți că nu putem avea o formulă matematică, unde, să zicem, iată, cum calculăm limita peste care trecem sau limita pînă unde ajungem.

Domnul Mihai Godea:

Eu înțeleg, domnule ministru. Problema are două lucruri la bază. În primul rînd, este Legea privind actele legislative. În al doilea rînd, avem o istorie a abuzurilor și a utilizării inadecvate și a forței fizice. Mă refer și nu doar la evenimentele de după 7 aprilie. De aceea, trebuie să încercăm cu toții împreună să avem reglementări foarte clare. Și eu sînt sigur că o să găsim o soluție.

Mulțumesc.

Domnul Dorin Recean:

Vă mulțumesc.

Într-adevăr, în măsura în care puteți să ne ajutați cu această formulare, doar că trebuie să avem grijă să reglementăm nu doar competența, autoritatea, dar și responsabilitatea celor care aplică arma de foc, mijloacele speciale sau forța fizică.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Doamna Zinaida Chistruga – Frațiunea PCRM:

Domnule ministru,

Actele normative în vigoare interzic firmelor particulare de pază să se deplaseze prin oraș fiind echipate deci cu arme, persoanele respective fiind dotate cu arme. Chiar săptămîna trecută am văzut, chiar pe bulevardul Ștefan cel Mare deci angajați, nu vreau să numesc firma, cu automate în spate, de parcă țara e în plin război.

Spuneți-mi, vă rog, dacă deja nu sînt restricții în ceea ce privește deplasarea prin oraș cu arme? Și nu știu de ce, în ultimele luni, au început a se încălca aceste restricții și angajații firmelor particulare de pază umblă prin oraș dotați cu arme, deci este o dovadă că, chiar dacă sînt stabilite regulile de joc, ele nu se îndeplinesc.

Și de aici întrebarea: credeți dumneavoastră că proiectul de lege prezentat va face lumină și regulă în acest domeniu? Sau noi vom continua să ne ferim pe străzi de oameni înarmați cu automatele în spate?

Vă rog.

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc foarte mult, doamnă Chistruga, pentru întrebare.

Vreau să atenționez încă o dată, este vorba despre reglementarea aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și armei de foc din dotare pentru instituțiile statului, care au dreptul să o facă.

Este, avem Legea nr.283 din 2003, Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază, care reglementează drepturile și obligațiile subiecților, despre care ați menționat. Vă încurajez, ori de câte ori vedeți o încălcare de lege să ne adresăm, și se referă la dumneavoastră, dar și la fiecare cetățean, să se adreseze punctat cu o solicitare și o interpelare în ceea ce privește încălcarea legii. Noi, pe de altă parte, o să avem grijă să monitorizăm în permanență aplicarea legii. Ceea ce, de fapt, și o facem.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Am vrut să vă atenționez doar că existența rigorilor nu întotdeauna conduc la careva rezultate eficiente. Și ar fi bine ca această lege să fie respectiv aplicată și aplicabilă. Pentru că, de altfel, noi adoptăm legi și în momentul în care ele nu se execută sîntem tot la zero.

Domnul Dorin Recean:

Aveți dreptate, doamnă deputat. Într-adevăr, trebuie să insistăm asupra aplicării legilor, altfel oricît de bune ar fi ele, la nimeni nu folosesc. În același timp, permiteți-mi să mai accentuez o dată că legea prezentată astăzi în Parlament nu se referă la subiecții pe care dumneavoastră tocmai i-ați menționat.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Doamna Zinaida Chistruga:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Miron Gagauz – *Fracțiunea PCRM:*

Спасибо, господин Председатель.

Уважаемый господин министр,

У меня несколько, с моей точки зрения, редакционных замечаний. Статья 3. Значит, положения настоящего закона распространяются на персонал, имеющий звание, особый статус в рамках Службы информации и безопасности, Министерство внутренних дел, Центр по борьбе с экономическими преступлениями и коррупцией. Мне думается, что сейчас у Центра по борьбе изменились функции, и, может быть, ему оружие не надо уже? Его и нет.

Domnul Dorin Recean:

În primul rând, că va fi această modificare pentru lectura a doua și se va numi deja CNA și, cu siguranță, se poate întâmpla ei să aibă nevoie de a aplica ... vor fi subiecții acestei legi.

Domnul Miron Gagauz:

Все-таки он будет субъектом, да?

Domnul Dorin Recean:

Păi, da, el va fi subiectul. CNA va fi subiectul acestei legi.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо.

Статья 4, пункт 3. Органы власти учреждения обязаны организовать, а субъекты закона посещать курсы специальной подготовки и проходить периодически, но не реже одного раза в год, проверку умения действовать в условиях, связанных с применением физической силы, специальных средств, огнестрельного оружия. Скажите, пожалуйста, а какие органы власти должны будут организовывать это? Что вкладывать в это?

Domnul Dorin Recean:

Păi, este vorba despre instituțiile care sînt subiecții acestei legi. Este vorba despre instituțiile angajaților cărora li se vor permite și vor fi împuterniciți să utilizeze forța fizică, mijloacele speciale și armele de foc.

Domnul Miron Gagauz:

Нет. Я хочу понять органы власти. Вот, скажем, тот же Центр по борьбе с коррупцией, органы власти будут, ну, его патронирует Парламент, мы должны будем ему организовывать обучение?

Domnul Dorin Recean:

Este vorba despre autoritățile și instituțiile menționate.

Domnul Miron Gagauz:

Нет. Вы мне не отвечаете на вопрос: что за органы власти? Кто это будет делать? Мне кажется, что надо просто подумать над этой формулировкой.

Domnul Dorin Recean:

Poate că este o problemă de traducere din limba română în limba rusă și invers.

Domnul Miron Gagauz:

Может быть.

Domnul Dorin Recean:

Este vorba despre autoritățile și instituțiile... Nu este vorba despre autorități.

Domnul Marian Lupu:

Veți preciza, vă rog, pentru lectura a doua.

Domnul Dorin Recean:

Exact. Dar o precizăm pentru versiunea rusă.

Domnul Miron Gagauz:

Ну, что-то не так.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Miron Gagauz:

Да, и последнее. Статья 10 пункт к). Значит, для взлома замка, оборудования или других механизмов, препятствующих доступу в жилье и в другие помещения в случае крайней необходимости и в отсутствие специальных средств для разрушения преград.

Я так понимаю, автоматами будут расстреливать замки, чтобы открывать? Я это видел, в 92-ом году и полиция, и казаки расстреливали замки в квартирах, в офисах в Бендерах, но ни один замок от этого не открылся. Что, другого способа открывать замки нет, как только автоматом и пистолетом? Там же электрощетер может убить человека.

Domnul Dorin Recean:

Domnule deputat,

Încă o dată, această întrebare a ridicat-o domnul deputat Godea, modalitatea de aplicare, în acest caz concret, a armei de foc. Respectiv, persoana care va merge și, eventual, va fi în situația în care să spargă o ușă prin lacăt ș.a.m.d. este responsabilă să se asigure că nu încalcă această lege, adică este suficient de informat în ceea ce privește ce se întâmplă în interiorul camerei, clădirii ș.a.m.d. odăii, care se află. Deci este vorba despre autoritatea și responsabilitatea, pe care această lege o transferă celui care aplică, în acest caz, arma de foc.

Domnul Miron Gagauz:

Господин министр,

Здесь не так написано. Здесь написано, что можно применять оружие для взламывания замков. Понимаете? Это немножко, какой-то, так сказать, способ, который в фильмах показывают и т.д.

Спасибо.

Domnul Dorin Recean:

În aceeași măsură, există articolul care reglementează responsabilitatea pentru o eventuală decizie greșită de aplicare a armei pentru a intra într-un local sau altul.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Mersi.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Nemerenco – *Fracțiunea PL:*

Vă mulțumesc.

O precizare, domnule ministru. Capitolul VI, articolul 22. Intrarea legii în vigoare - de la data de 01.07.2012. Cred că trebuie de concretizat. Sîntem în octombrie deja.

Vă mulțumesc.

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc. Se va corecta.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Igor Vrenea:

Stimate domnule ministru,

La articolul 7 litera i) este prevăzută posibilitatea aplicării mijloacelor speciale de către subiecții legii pentru curmarea tentativei de a pune stăpînire pe arme de foc ș.a.m.d. Mie nu mi-i clar: ce fel de tentativă? Despre ce este vorba?

Domnul Dorin Recean:

Deci putem aplica mijloace speciale pentru eventualitatea că acel asupra căruia se aplică aceste mijloace speciale sau acei asupra cărora se aplică aceste mijloace speciale încearcă să dispună de arme de foc, mijloace de comunicații speciale ș.a.m.d. Este vorba despre o situație specifică descrisă mai tehnic și care este necesară.

Domnul Igor Vrenea:

Eu cred că trebuie de concretizat. Fiindcă tentativa poate fi și legală.

Domnul Dorin Recean:

Păi, se poate întîmpla. Încă o dată, noi acum vorbim despre legalitatea aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și, cum să zic eu, a armelor de foc. Se presupune că ele sînt aplicate pentru obiectiv legal.

Domnul Igor Vrenea:

Nu-i chiar așa.

Domnul Dorin Recean:

Cum nu-i chiar așa? Dacă este legea care ...

Domnul Igor Vrenea:

De atîta că tentativa aceasta poate fie și legală, și ilegală și lui i se dă dreptul că în cazul în care el observă o asemenea tentativă are dreptul să aplice arma.

Domnul Marian Lupu:

Eu aş ruga ...

Domnul Dorin Recean:

Încă o dată.

Domnul Marian Lupu:

Eu aş ruga și domnul deputat,

Stimate coleg,

Domnule ministru,

Eu gîndesc așa, noi sîntem în lectura întîi. Să vedem, într-adevăr, aspectele care vizează conceptul, ideologia propriu-zisă a acestui proiect. Tot felul de precizări, care sînt semnalate, inclusiv în cadrul ședinței de astăzi, se înregistrează, se transmite în comisie și se discută pentru pregătirea proiectului în lectura a doua. Rog să ținem cont și de această prevedere regulamentară.

Microfonul nr.2.

Domnul Dorin Recean:

Domnule Președinte,

Dacă mi se permite să intervin la această etapă și să insist încă o dată, că punctul i) din acest articol este conform.

Mulțumesc.

Domnul Artur Reșetnicov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Am două întrebări și concretizări de concept la proiectul pe care l-ați prezentat. Și prima mea întrebare se referă la capitolul sau, de fapt, articolul subiecții, la care se referă legea prezentată de Domnia voastră. Și în redacția în care, astăzi, o prezentați în Parlament reiese că permiteți cetățenilor străini, în egală măsură și în aceleași drepturi ca și subiecții enunțați mai sus, cetățenii Republicii Moldova, să aplice forța fizică, mijloacele speciale sau arma de foc pe teritoriul Republicii Moldova.

Or, aş vrea să cunosc viziunea dumneavoastră: se referă la toți cetățenii străini? Se referă, poate, numai la ofițerii care asigură protecția unor demnitari ai altor state sau sub protecția internațională?

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc.

Domnul Artur Reșetnicov:

Pentru că... în dependență de răspunsul dumneavoastră, voi solicita și o concretizare.

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc tare mult pentru această întrebare.

Am răspuns deja la dînsa în cadrul comisiei. Se referă, exclusiv, la persoanele care însoțesc demnitarii de stat din străinătate.

Domnul Artur Reșetnicov:

Atunci, redacția articolului respectiv necesită o concretizare. Pentru că, după cum îmi spuneți dumneavoastră, e cu totul alt concept. Și...

Domnul Dorin Recean:

Uitați-vă.

Cer scuze că intervin. Cetățenilor străini, (*virgulă*), angajați ai serviciilor speciale, (*virgulă*), care au sosit în Republica Moldova în scopul asigurării protecției și pazei demnitarilor de stat, și care au fost notificați, (*virgulă*), în conformitate cu legislația în vigoare, cu dreptul temporar de portarmă.

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu, bine, noi am citit. Dar după... Cetățenii străini înglobează absolut mai multe categorii. Pentru că eu aş vrea să vă întreb acum: acei care asigură protecția misiunilor diplomatice, ambasadelor și consulatelor în Republica Moldova și au servicii de securitate, și, inclusiv acum, dețin armă, mijloace speciale, și armă de foc, ei vor intra în reglementarea acestui proiect, pe care îl prezentați dumneavoastră?

Domnul Dorin Recean:

Încă o dată. Este vorba despre cetățenii străini, care au sosit în mod special, dar în mod special, în Republica Moldova, în scopul asigurării protecției și pazei demnitarilor...

Domnul Artur Reșetnicov:

Exact.

Domnul Dorin Recean:

... de stat.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dar acei care asigură protecția misiunilor diplomatice.

Domnul Dorin Recean:

Nu este protecția misiunilor diplomatice.

Domnul Artur Reșetnicov:

Cum există servicii...

Domnul Dorin Recean:

Este vorba nu despre misiuni, dar despre persoane concrete.

Domnul Artur Reșetnicov:

Și ele nu sînt enumerate în subiecții prezentați în proiectul de Lege.

Domnul Dorin Recean:

Noi vorbim despre persoane fizice, demnitari de stat sau vorbim despre misiuni.

Domnul Artur Reșetnicov:

Aici eu nu vreau să nominalizez ambasada. Dar există ambasade înarmate și se vor înarma în urma aplicării acestei Legi. Dacă nu veți schimba conceptul, noi nu vom susține acest proiect.

Și trec la a doua întrebare: Aplicarea mijloacelor speciale. Articolul 7 din proiectul prezentat de domnia voastră prevede că mijloacele speciale, care vor fi aplicate, se conțin într-un nomenclator. De cine va fi aprobat acest nomenclator?

Domnul Dorin Recean:

Acest nomenclator, conform acestei Legi, conform practicii și uzanțelor, este aprobat de către Guvern.

Domnul Artur Reșetnicov:

Uzanțele cui? Actualmente cine aprobă acest nomenclator?

Domnul Dorin Recean:

Tot Guvernul.

Domnul Artur Reșetnicov:

Unde este prevăzut? Legislația nu prevede astfel de atribuții ale Guvernului.

Domnul Dorin Recean:

Deci, astăzi nomenclatorul este aprobat de către Guvern, și, conform acestei Legi, urmează, de asemenea, să fie aprobat de către Guvern.

Domnul Dorin Recean:

Ceea ce este normal...

Domnul Artur Reșetnicov:

Domnule ministru,

Dumneavoastră cunoașteți, aplicarea unor mijloace speciale poate să ducă la circumstanțe letale asupra persoanei. Atunci, trebuie în proiectul, cu care veniți aici, în Parlament, să prevedeați, că reglementarea acestor mijloace speciale ține de competența Guvernului. Ca noi să cunoaștem cine are astfel de atribuții. Altfel, se creează un gol legislativ.

Domnul Dorin Recean:

Aplicarea...

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnul Dorin Recean:

Aplicarea mijloacelor speciale, armelor de foc și a forței fizice, dacă observați, într-adevăr, se reglementează prin lege. Iar în ceea ce privește mijloacele tehnice, ele sînt reglementate de către Guvern.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări nu vād.

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Domnul Dorin Recean:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo – Frațiunea PDM:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de lege prenotat și relatează următoarele: proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, în corespundere cu articolul 73 din Constituție. Proiectul de Lege cu privire la modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc are drept scop asigurarea cadrului legal, unic, ce reglementează domeniul aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc pentru toți angajații organelor de ocrotire a normelor de drept.

Prin textul acestui proiect de lege, se intenționează reglementarea condițiilor și limitelor aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și armelor de foc, muniția aferentă de către personalul autorității administrației publice, instituțiilor și

organizațiilor sau întreprinderilor, investite cu acest drept, în scopul reflectării corectitudinii și modului legal de aplicare, luând în considerare prevederile convențiilor internaționale în domeniu.

Astfel, prin elaborarea și adoptarea proiectului de lege vizat, se propune modificarea și completarea ulterioară a unui șir de acte legislative și normative, cum ar fi: Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Legea și serviciul în organele vamale, Legea cu privire la Statutul ofițerului de informație și securitate și altele.

Obiecțiile și propunerile de modificare, expuse de comisia permanentă și Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, vor fi luate în considerare la definitivarea proiectului în lectura a doua.

În contextul celor relatate, comisia propune proiectul de Lege cu privire la modul de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc spre aprobare în lectura întâi.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Aș vrea să fie atent și domnul ministru al afacerilor interne, pentru că ține de aplicarea acestei legi.

Deci există restricții referitor la aplicarea forței fizice, mijloacelor... și a armelor de foc. Noi, în comisie, am discutat și ar fi eficient să introducem încă o restricție în cadrul examinării în primă lectură, conceptual.

Să interzicem aplicații, exerciții, inclusiv cu demonstrarea armelor de foc, în localități, cum ar fi: orașe, sate, comune. Și propunerea mea se bazează, inclusiv, pe exemple din ultimul timp. Când, de exemplu, pe data de 15 martie anul curent, în centrul Chișinăului, în sectorul Buiucani, detașamentul cu destinație specială a Ministerului Afacerilor Interne, în plină... în orele de dimineață, când toți cetățenii se plimbau în parc, e vorba de sectorul Buiucani, și dumneavoastră foarte bine știți, pentru că era în ajunul așa-zisei alegeri a șefului statului, a petrecut exerciții și aplicații cu demonstrarea armelor de foc, unităților militare, ceea ce a creat... multe semne de întrebare. Dacă nu vorbim despre alte elemente, cum ar fi de presiune și amenințare psihologică, cel puțin.

Astfel, din punct de vedere conceptual, legea ar trebui să conțină interzicerea petrecerii a astfel de aplicații în comunitățile, în localitățile Republicii Moldova.

Care este viziunea dumneavoastră și dacă poate fi acceptată o astfel de propunere conceptuală acum?

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Eu propun a examina amendamentele dumneavoastră în cadrul comisiei, pentru lectura a doua. Dumneavoastră sînteți membru al comisiei...

Domnul Artur Reșetnicov:

Ține de... atît cele pe care le-am expus autorului, domnului ministru, cît și aceasta, pe care o expun acum în fața dumneavoastră, ține de concept. Dacă ele nu sînt acceptate, noi, conceptual, nu putem să susținem acest proiect de lege. Vom vedea cu ce proiect atunci veți veni...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Asta nu contravine....

Domnul Artur Reșetnicov:

... către a doua lectură...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Asta nu contravine conceptului, de aceea proiectul de Lege cu privire... restricții și aplicarea armei, aplicare a forței fizice ș.a.m.d. Și aceasta este numai un supliment, pe care cred că îl putem discuta în cadrul comisiei...

Domnul Marian Lupu:

Bine. Alte întrebări.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

... cu participarea specialistului.

Domnul Marian Lupu:

Nu văd.

Domnule președinte al comisiei,

Eu vă mulțumesc.

Luări de cuvînt. Două la număr.

Domnul Cimbriciuc, vă rog.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Dezbatem azi un proiect de o necesitate stringentă pentru securitatea și ordinea națională. Această lege are drept scop unificarea cadrului juridic, care vine să stabilească temeiurile, condițiile și limitele aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc de către toți subiecții, abilitați cu acest drept, a instituțiilor de stat.

În Codul european și în cel de etică al poliției este prevăzut că aceasta nu poate recurge la forță, în caz de necesitate absolută și numai în măsura necesară a atingerii unui obiectiv legitim.

În cadrul procesului de implementare a prevederilor legislației naționale în domeniul utilizării forței fizice, au fost identificate o serie de imperfecțiuni și neconcordanțe, ce au determinat apariția unor situații de neaplicare sau confuzie în ceea ce privește aplicarea textului legislativ.

Întrucât, la momentul actual, toate normele din acest domeniu sînt dispersate, și, în diferite regulamente și instrucțiuni interne, se creează un amalgam în confuzii normative. Noul cadru legislativ vine să definească clar limitele, modul, circumstanțele și, cel mai important, stabilește, cu precizie, persoanele competente de a aplica forța fizică, mijloacele speciale și armele de foc.

De remarcat faptul, că prezenta lege indică dreptul de a recurge la forță de către organele abilitate. Dar trebuie, de asemenea, de constatat ca o măsură excepțională și folosirea forței să nu depășească ceea ce este necesar.

Altfel spus, forța aplicată trebuie să fie strict în conformitate cu obiectivul legitim, prin găsirea unui echilibru între recurgerea la forță și situații de maximă necesitate.

Prezentul proiect vine cu reglementări juste și complexe, unificînd în sine un spectru larg de situații dificile în aplicarea forței fizice, prevăzînd distinct modul de aplicare a forței fizice și a mijloacelor speciale în cazul dezordinilor în masă, fapt ce e notabil după evenimentele condamnabile, trăite pe 7 aprilie.

Se notifică clar modul de somație, efectuată înaintea aplicării armei de foc față de persoanele ce participă la devastări sau pătrundere în clădiri, sau a altor bunuri de interes public, precum și în alte situații, care afectează în mod negativ climatul de ordine și siguranță publică.

Atunci cînd se caută un instrument adecvat pentru ameliorarea securității individuale, sînt aduse inevitabil în discuție o serie de concepte, precum și de restricție de aplicare a forței fizice asupra unor categorii de persoane. Cum ar fi: femeile, copiii, persoane de vîrstă înaintată și invalizi. De aceea, consider că integrarea fizică sau integritatea fizică a cetățenilor în spațiul public intră numai în atribuția poliției.

Adoptarea proiectului menționat este de natură să asigure protecția adecvată a valorilor sociale, subliniind statutul clar al competențelor persoanelor investite cu dreptul de a aplica forța fizică, arme și mijloace speciale, precum și racordarea la convențiile internaționale din domeniu.

Luînd în considerație cele expuse mai sus și recomandările propuse de către comisiile parlamentare, precum și ale Direcției juridice, consider că aprobarea în primă lectură a acestei legi ar fi oportună și necesară.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Butmalai.

Domnul Ion Butmalai:

Onorat Parlament,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

La ziua de astăzi, acest proiect, înaintat de către Guvern prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, este binevenit. Și, menționând faptul, reieșind din situația criminogenă creată în Republica Moldova, este de cuviință ca noi, deputații, să îmbunătățim acest proiect de lege și să-l aprobăm conceptual, în primă lectură. Însă mai este de menționat la acest proiect, pentru că actul legislativ trebuie să respecte condițiile accesibilității preciziei. Fapt ce contrazice normele prevederilor normelor prezentei legi. Și, anume, mă voi referi la alineatul (1) articolul 8, unde este indicat: femeilor, bătrânilor, minorilor.

Sau în acte legislative standard europene de acest gen se conțin termeni: femei cu semne vizibile de sarcină, persoane cu semne vădite, nu vizibile, deoarece la văz nu se poate aprecia starea de invaliditate, bătrâni care au vârsta și cum putem stabili la acești bătrâni bătrânețea, cum se apreciază la prima vedere.

De asemenea, la alineatul (1) articolul 8 este de concretizat conținutul și multe lucruri nu sînt clare.

Este necesar, de asemenea, în lectura a doua, să stabilim în tot textul legii termenul de integritate corporală.

Mai mult ca atît, la alineatul (2) articolul 10, se face trimitere la alineatul (6) articolul 4, unde el trebuie oare să conțină și multe alte termene concrete.

De asemenea, la alineatul (1) articolul 11, cu excepția cazurilor în care subiectul legii se află în încăperi, noi trebuie să definim care e noțiunea de încăpere și unde este precizia actului legislativ.

Avem multe lacune, de asemenea, și la articolul 18 alineatul (3), care... nu cunoaștem factorii de decizie a celorlalți subiecți, cum ar fi: Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Pază și Protecție de Stat etc.

Și dacă luînd din conținutul legii „decizia aparține Ministerului Afacerilor Interne”, decizia nu mai poate aparține șefului Departamentului poliției de frontieră, adjuncților acestuia, altor funcționari din cadrul acestei instituții.

Totodată, țin să menționez, că nu-și găsește locul în cadrul subiecților prezentei legi Serviciul Vamal. Ori, după legislația Republicii Moldova, noi avem Departamentul Poliției de Frontieră, care-i împuternicit, conform atribuțiilor ce-i revin, la asigurarea ordinii de drept și curmarea infracțiunilor la frontiera de stat.

După părerea mea personală, este binevenit ca în acest proiect de lege să figureze și Ministerul Finanțelor, inclusiv Inspectoratul Fiscal de Stat și Inspectia Financiară, pentru că, pe viitor, ajustînd și adoptînd în concordanță legislația republicană cu cea europeană, va fi nevoie de atribuit împuterniciri acestor servicii, pentru a contracara evaziunile fiscale și alte infracțiuni economice, care diminuează bugetul statului, și multe alte delictive economice.

De asemenea, la elaborarea proiectului de lege, după părerea mea personală, nu s-a ținut cont de garanțiile de securitate personală a personalului subiecților legii. Or, acest proiect este elaborat, să nu se supere domnul ministru al afacerilor interne, pentru că nota informativă și proiectul este vizat de... și semnat de

domnul ex-ministru Roibu. Părerea mea, parcă a fost elaborat în stil sovietic, care, dacă studiem Legea cu privire la miliție, sînt aceleași norme neconcretizate. Și aș sugera ideea, pentru că angajatul cu drept de aplicare a armelor și mijloacelor rămîne a decide de unul singur, și, pînă la urmă, urmează a răspunde în fața unor instituții. Inclusiv, trebuie să dovedească legalitatea aplicării corecte a mijloacelor speciale și multe alte lucruri.

Ca exemplu, articolul 10 literele a) și b), nu sînt oare niște norme generale, conținute și în legile de pe timpurile vechi? În acest sens, se cere ca prevederile termenelor de aplicare a armei și a mijloacelor speciale să fie reflectate cu precizie, ca angajații subiecților să fie siguri pe acțiunile sale cînd aplică aceste mijloace speciale și arma de foc.

Mai mult ca atît, în proiectul de lege este nevoie de utilizat unul și același cuvînt, cum ar fi: oameni, persoane, cetățeni. Însă corect va fi persoane.

Mai multe sînt în acest proiect de lege, însă eu solicit deputaților că acest proiect de lege este foarte bun. Și în lectura a doua fiecare deputat să venim cu amendamente concrete pentru a îmbunătăți acest proiect de lege și ca angajații acestor instituții, aplicînd arma de foc, forța fizică și mijloacele speciale, să poată activa normal la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, și mai mult ca atît, pentru preîntîmpinarea, curmarea și descoperirea infracțiunilor.

Solicit ca acest proiect să fie votat în primă lectură, conceptual, și noi în a doua lectură să venim cu amendamente.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

După luările de cuvînt... propun atenției dumneavoastră exercițiul de vot pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.1428.

Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul nr.1428 este aprobat în primă lectură.

Proiectul nr.1272. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Guvernul.

Domnul ministru Recean, vă rog.

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc încă o dată, domnule Președinte al Parlamentului.

Stimați deputați,

Acest proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca și proiectul precedent, se face în cadrul armonizării legislației Republicii Moldova la standardele europene.

Proiectul propune modificarea și completarea Legii privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și a Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova, scopul fiind acordarea dreptului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova a străinilor, victime ale traficului de ființe umane.

Aceasta se face în corespundere cu Directiva 2004/81 a Comisiei Europene. Se propune stabilirea criteriilor de acordare și prelungire a dreptului de ședere provizoriu pentru victimele traficului de ființe umane, precum și, foarte important, revocarea acestui drept.

Ținând cont de situația specifică a străinilor care sînt sau care au fost victime ale traficului de ființe umane și de cadrul normativ care reglementează situația lor pentru a scuti această categorie de persoane de la achitarea taxei de stat, se propun modificări și în Legea taxei de stat nr.1216 din 3 decembrie '92.

Vreau să vă spun că efortul financiar în acest sens este foarte mic și se încadrează în limita bugetului alocat Ministerului Afacerilor Interne, în mod specific Biroul de Migrație și Azil.

Vreau să mă refer aici la condițiile care trebuie să întrunească străinii pentru a obține un permis de ședere în cazul în care sînt subiecții traficului de ființe umane. Este vorba despre faptul că sînt obligați să colaboreze cu organele de drept, sînt obligați să rupă oricare relații cu persoanele suspecte de comitere a infracțiunii și este necesar ca șederea pentru buna desfășurare a procesului penal să fie asigurată și tot nu trebuie să prezinte pericol pentru securitatea națională și/sau ordinea publică.

Vă mulțumesc și solicităm să susțineți acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mersi. Întrebări?

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Vrenea:

Domnule ministru,

Dar punctul 1 din articolul 1 în ce... știu, în ce compartiment al structurii legii îl putem plasa sau cum îl putem numi pe dînsul, fiindcă eu în Legea cu privire la actele legislative n-am găsit, nu i-am găsit denumire lui și nu știu care este rezonul de a-l introduce.

Punctul 1.

Domnul Dorin Recean:

Da, exact. După clauza de adoptare se introduce următorul text.

Domnul Igor Vrenea:

Și cine-i, ce-i el, ce parte a actului normativ o să fie, iată, clauza aceasta sau textul acesta?

Domnul Dorin Recean:

Păi, este vorba despre partea de la articolul 1 de la Legea nr.241 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

Domnul Igor Vrenea:

Care articol 1? Nu-i vorba de articolul 1. Aici e scris.

Domnul Dorin Recean:

Cer scuze.

Domnul Igor Vrenea:

Clauza de adoptare, dar nici clauza de adoptare, tot nu-i așa noțiune în Legea cu privire la actele legislative. De aceea și vă întreb.

Domnul Dorin Recean:

Noi putem să facem modificarea prin redefinirea acestei cauze, clauze...

Domnul Igor Vrenea:

Fiindcă dacă îl atribuim la preambul și acela are o altă denumire și un alt scop în general.

Și o a doua. Se propune a introduce un articol nou, 42¹. Iată, la acest articol, alineatul (1) litera b), ca o condiție de acordare sau prelungire a dreptului.

Domnul Dorin Recean:

Exact.

Domnul Igor Vrenea:

Vedeți. Străinul a rupt orice relație cu persoanele suspectate de comiterea infracțiunii a cărei victimă este.

Pentru mine apare întrebarea: cum se va stabili, iată, acest fapt și cine va stabili că el a rupt orice relație dacă, cu atât mai mult, dacă ne închipuim sau modelăm situația că și victima, și cel care l-a traficat sînt rude.

Domnul Dorin Recean:

Sînt...

Domnul Igor Vrenea:

Rude.

Domnul Dorin Recean:

Încă o dată. Este foarte important și este principial pentru ca organele de drept din Republica Moldova să-și facă treaba și, pe de altă parte, ca statul Republica Moldova să-și asume acest lucru ca să dăm, să permitem această persoană să aibă permis de ședere în Republica Moldova, este ca să rupă relațiile cu persoanele suspectate de comiterea crimei, indiferent dacă este sau nu este rudă.

Domnul Igor Vrenea:

Bine, dar dacă el o să spună: eu nu știu, îl cheamă Ion.

Domnul Dorin Recean:

Atunci...

Domnul Igor Vrenea:

Atunci cum o să stabilească?..

Domnul Dorin Recean:

Atunci...

Domnul Igor Vrenea:

... organul?

Domnul Dorin Recean:

Este organul de... organe de drept din Republica Moldova, care fac această constatare și, în cazul în care persoana respectivă încalcă unul dintre aceste criterii, Republica Moldova îi sustrage permisul de ședere.

Respectiv, el trebuie să întreprindă acțiunile necesare unei persoane care nu se poate afla în Republica Moldova.

Domnul Igor Vrenea:

Vedeți că dumneavoastră spuneți că le rupe, pe urmă noi îi dăm lui un motiv legal sau un argument, un temei juridic pentru a contesta în judecată decizia aceasta.

Mai bine noi trebuie să vedem aici o claritate, să fie prevăzută cu o claritate mai mare ruperea sau constatarea acestei ruperi de relații ca pe urmă să nu-i dăm posibilitate el să stea la infinit și să se judece câțiva ani în șir, și să stea normal fără permisul acela de ședere pe care-l solicită inițial.

Domnul Dorin Recean:

Litera b) este foarte explicită în acest sens și este o condiție fundamentală, o condiție principială, pentru ca statul Republica Moldova să-i dea permis de ședere.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

O întrebare de precizare: acest proiect a fost avizat sub aspectul anticoruptibilității? Adică, dacă are avizul anticorupție?

Domnul Dorin Recean:

Da, el a parcurs toată procedura de avizare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Inclusiv de la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției?

Domnul Dorin Recean:

Deci el a parcurs toată procedura de avizare. Respectiv, a fost avizat și din punctul de vedere al oportunităților de corupție.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu nu întîmplător întreb, deoarece în materialele pe care le avem eu nu am văzut un astfel de aviz anticorupție și de aici apare o a doua întrebare. Sigur, acest proiect ar putea genera sau implementarea lui ar putea genera anumite elemente de coruptibilitate.

De aceea, eu vă întreb: ce va face Ministerul Afacerilor Interne la implementarea acestuia ca să nu admită abuzuri din partea organelor abilitate pentru că, evident, cînd e vorba de acordarea acestui permis, prelungirea permisului, retragerea permisului de ședere, să nu admitem abuzuri și acte de corupție.

Domnul Dorin Recean:

Domnule Sîrbu,

Dacă există o mențiune punctată asupra unei oportunități de corupție din acest proiect, vă rog să o adresați și noi vom ține cont, inclusiv legiuitorul ține cont pentru lectura a doua.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu...

Domnul Dorin Recean:

În rest, noi trebuie, avem obligația, Ministerul Afacerilor Interne și celelalte instituții, să asigurăm eliminarea oportunităților de corupție și, respectiv, urmărirea actelor de corupție.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, eu sînt de acord. Ministerul trebuie să vegheze, dar eu altceva am avut în vedere: ca noi, în acest proiect de lege, în această lege, dacă va fi adoptată, să avem astfel de mecanisme care să nu permită un abuz al autorităților, să nu permită careva decizii discreționare, adică să avem un mecanism de control și supracontrol ca orice astfel de decizie să nu fie luată de o singură persoană, să fie o decizie, într-adevăr, legală, să nu admitem astfel de situații.

Asta este, un mecanism legal.

Domnul Dorin Recean:

Încă odată. Noi acum vorbim despre lege și, respectiv, atunci cînd aveți această suspiciune că un articol din acest proiect de modificare a legislației vă trezește suspiciuni, putem să discutăm punctat pe acest lucru.

Domnul Marian Lupu:

Sau să-l modificați pentru lectura a doua.

Domnul Dorin Recean:

În rest, instituțiile statului își fac treaba în ceea ce privește lupta contra corupției.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Domnul Serghei Sîrbu:

Atunci eu aș veni doar cu o sugestie pentru lectura a doua, să mai introduceți un astfel de mecanism de control, pentru a nu admite astfel de abuzuri.

Domnul Marian Lupu:

Nu, nu,

Domnule Sîrbu.

Domnul Dorin Recean:

Noi vorbim despre lege acum.

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru...

Domnul Serghei Sîrbu:

Păi, legea.

Domnul Marian Lupu:

Tot. Voi știți foarte bine. Nu autorul propune pentru lectura a doua, ci deputatul, care are aici propuneri, vine cu propuneri oficiale în scris. Urmăm Regulamentul.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc domnule Președinte.

Eu sînt de acord, pentru lectura a doua deputații vin cu amendamente, dar este necesar să clarificăm anumite lucruri, să vedem dacă sînt necesare aceste amendamente.

Domnule ministru,

Litera b), aceeași literă b). Străinul a rupt orice relație cu persoanele suspectate de comiterea infracțiunii a cărei victimă este. Eu sînt de acord că el este foarte explicit, cu toate că explicitatea nu are grad de comparație, dar o situație. Vreau punctul dumneavoastră de vedere.

Sînt rude, sînt frați, de exemplu, și organele competente îl suspectează pe unul că a organizat traficarea. Traficarea este diferită. Poate să ajungă în Occident

și asta înseamnă trafic de persoane și Republica Moldova este un coridor în acest sens, din păcate, deocamdată și în situația în care se constată la moment există suspiciunea că acesta este complice la crimă sau a organizat toată chestia asta, iar peste 3 luni de zile aceleași organe competente constată că nu este.

Și atunci, conform legii, celălalt este obligat să rupă orice relație. Deci sînt aici probleme care nu au răspunsuri pînă la capăt, din punctul meu de vedere.

Domnul Dorin Recean:

Ba da, domnule deputat.

Este vorba despre faptul că o persoană care pretinde că s-a constatat că a fost victimă traficului de ființe umane, pretinde la dreptul de ședere în Republica Moldova.

Acum, statul Republica Moldova pune condiții acestei persoane cărora trebuie să se conformeze. Condițiile trebuie să reflecte capacitatea statului Republica Moldova. În colaborare cu instituțiile de drept din statele străine să depisteze infractorul și să-l pedepsească.

Aceasta reflectă norma legală, întărirea acestei capacități și, respectiv, este necesar atunci cînd există această suspiciune, relațiile să fie întrerupte pentru perioada în care aceste investigații au loc. Și, eventual, după condamnare și ulterior.

Domnul Mihai Godea:

Asta.

Domnul Dorin Recean:

Adică, este totul foarte bine stabilit și clar.

Domnul Mihai Godea:

Domnule ministru,

Eu îmi cer scuze, dar îmi amintesc de situația din perioada lui Stalin cînd, de exemplu, Molotov venea la ședințele Comitetului Central, dar soția sa era în lagăr după Cercul polar nu știu... pentru că așa era situația, și alți lideri din perioada lui Stalin au trecut prin asemenea experiență.

Bine. Vedem pentru lectura a doua, poate găsim o formulă mai fericită.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Domnul Dorin Recean:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și relatează următoarele. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor articolului 73 din Constituția Republicii Moldova.

Scopul proiectului de lege prenotat vizează modificări și completări ale legislației în vederea oferirii protecției persoanelor calificate ca fiind victime ale traficului de ființe umane, prin eliberarea permiselor de ședere provizorii.

În acest sens, sînt stabilite criteriile de acordare și prelungire a dreptului de ședere provizorie pentru victimele traficului de ființe umane, precum și a situației în care poate fi revocat acest drept.

Prin urmare, se propune operarea modificărilor și completărilor în Legea nr.241 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Legea nr.200 privind regimul străinilor în Republica Moldova, precum și în Legea taxei de stat.

Pe marginea proiectului menționat, comisiile parlamentare, la fel și Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, au prezentat avize, ale căror obiecții și propuneri vor fi luate în considerare în procesul examinării pentru lectura a doua.

Urmare a dezbaterilor, comisia informează despre imposibilitatea luării unei decizii finale pe marginea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, iar despre oportunitatea adoptării acestui proiect urmează să se pronunțe plenul Parlamentului.

În cadrul comisiilor, acest proiect nu a acumulat voturile necesare pentru susținere, din lipsa unor deputați.

Domnul Marian Lupu:

Da, am luat act de această situație.

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

Proiectul nr.1272, președintele comisiei a menționat că, pe anumite motive de cvorum, comisia nu este în stare astăzi să ne prezinte un raport pozitiv ori negativ la acest subiect.

De aici reieșim din cadrul regulamentar existent și logica evenimentelor. Avem două opțiuni, opțiunea de susținere prin aprobarea în primă lectură a acestui proiect sau, dacă nu, atunci, implicit, este opțiunea de respingere.

Voi începe cu punerea la vot a susținerii, a ideii de susținere și aprobare în primă lectură a acestui proiect.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc domnule Președinte.

O chestie de procedură. Nu este vorba de cvorum, pur și simplu n-a întrunit voturile necesare.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc mult pentru precizare.

Motivul este acel evocat de colegul nostru de la microfonul nr.4. Oricum, lucrul acesta nu schimbă datele problemei.

Deci, stimați colegi, proiectul nr.1272, în calitate de Președinte al ședinței, supun votului dumneavoastră. Cine este pentru aprobarea în primă lectură a acestui proiect rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul nr.1272 este aprobat în primă lectură.

Domnule președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, domnule Popa, Mi s-a transmis că ați avut o informație pentru a fi prezentată sau o solicitare la ordinea de zi.

Microfonul nr.5.

Domnul Victor Popa:

Da. Am verificat avizele comisiei la nr.1944 și am constatat că noi nu am examinat acest proiect, deoarece am fost antrenați în organizarea și desfășurarea concursului. Iar aici sînt foarte multe probleme juridice. Mă refer la proiectul nr.1944 privind completarea Legii cadastrului bunurilor imobiliare.

Domnul Marian Lupu:

Da, eu îl văd pe listă și nr.1893, da?

Domnul Victor Popa:

Și atunci am cere, dacă poate fi transferat pentru săptămîna viitoare, ca, miercurea care vine, comisia să-l poată examina în ședința noastră.

Domnul Marian Lupu:

Deci domnul președinte a făcut referință la nr.1944 și nr.1893, cu solicitarea ca, în calitate de coraportor să fie desemnată Comisia juridică, numiri și imunități, fiindcă există nu doar logică economică în materie economică, dar și puternice subiecte care vizează aspectele juridice.

Opinia? Comisia de profil, nu sînteți împotriva?

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Desigur, noi am examinat, va fi coraportul și în lectura a doua unificăm coraportul Comisiei juridice cu comisia noastră.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnilor președinți.

Bine. În contextul acestei solicitări, cu scuzele de rigoare pentru reprezentanții instituțiilor guvernamentale, care au așteptat pînă acum ca să prezinte aceste proiecte puțin mai tîrziu, declar nr.1944 și nr.1893, ele fiind aprobate de plenul Parlamentului, dar mișcăm în timp examinarea acestora pentru a examina suplimentar aceste două proiecte.

Continuăm. Zic eu, stimați colegi, să continuăm cu un subiect care este mai aproape de suflet, proiectul de Lege privind importul unor clopote, proiectul nr.2123. Inițiativa unui grup de deputați.

Prezintă domnul Garizan.

Domnul Oleg Garizan:

Уважаемые коллеги, на ваше рассмотрение предлагается законопроект №2123, согласно которому предлагается освободить от таможенных сборов колокола, которые изготовлены в городе Воронеже для церкви, которая строится с 2009 года в селе Копчак Гагауз-Ери.

На сегодняшний день церковь построена до куполов, и сегодня возникла острая необходимость установки этих колоколов для того, чтобы можно было до зимы накрыть данные купола. Вот такой законопроект.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări, de suflet? Nu sînt.

Mulțumesc.

Comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, la solicitarea deputatului, în regim de urgență, pot spune, am examinat acest proiect de lege.

Comisia economie, buget și finanțe susține unanim acest proiect de lege și propune Parlamentului ca el să fie votat în primă lectură și în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? (*Rumoare în sală.*)

Dacă nu sînt întrebări...

Mulțumesc domnule președinte al comisiei.

Deci proiectul de Lege nr.2123. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze. Vot unanim. Proiectul este susținut în primă lectură.

Lectura a doua. Stimați colegi, cine este pentru adoptarea acestui proiect în a doua lectură rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele, stimați colegi numărători.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Domnul Marian Lupu:

Da.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 28.

Domnul Marian Lupu:

Da. Sectorul nr.3, rog o mână de ajutor.

Microfonul nr.4.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 25.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Vă mulțumesc.

Avem 72 de voturi pentru adoptarea acestui proiect. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul nr.2123 este adoptat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Continuăm cu următoarele proiecte. Proiectul de Lege nr.900 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Guvernul.

Domnule ministru,

Vă rog, la tribuna centrală.

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Doamnelor și domnilor,

Eu îmi cer scuze, domnule ministru, dar noi propunem să fie retras în comisie proiectul acesta, să-l examinăm mai târziu.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnul Președinte,

Avînd în vedere actualitatea acestui subiect și faptul că sîntem în preajma sărbătorii naționale a vinului, cît și faptul că a fost suficient timp de a discuta vizavi de prevederile acestui proiect, considerăm că este absolut necesar ca să fie discutat și aprobat în primă lectură astăzi, iar toate propunerile legate de ajustarea anumitor norme ale acestui proiect am putea să le discutăm ulterior pentru lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Domnule ministru,

Eu vă rog doar pe o clipă să luați loc.

Eu anunț o scurtă pauză de 10 minute. Rog șefii de grupuri parlamentare, ai majorității parlamentare, se întrunesc în biroul din spate.

Mulțumesc.

Revenim în ședință la orele patru și treizeci.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Ocupați din nou locurile, pentru a continua ședința.

Domnule Bumacov,

Vă rog, la tribună.

Microfonul nr.5. Da, vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Domnule ministru,

Fiți atent. În urma discuțiilor, am luat decizia să acceptăm proiectul în primă lectură, dar, fiți atent, noi nu sîntem de acord cu proiectul, conceptual. Dar odată ce e inclus în ordinea de zi, lăsăm dreptul pentru lectura a doua să nu votăm din următoarele considerente.

Primul. Noi nu mai avem nevoie de agenții, de ministere, unde se cheltuie banii publici și oamenii rămîn cu salarii mici și cu pensii mici. Noi avem nevoie de reforme și dumneavoastră, ca ministru, domnule ministru, data viitoare să veniți cu un proiect să ne spuneți, să pregătiți reforma ministerului prin care stabiliți clar că ministerul se ocupă de politici și creează agenții pentru implementarea problemei vinului, problemei domeniului cutare sau cutare.

Atunci o să discutăm. Altfel, noi o să avem un minister care are la număr cît tot Guvernul și să mai creăm agenții, nu se acceptă.

Și doi. Anul acesta agricultorilor în urma secetei, Guvernul a alocat din bugetul de stat doar 11 milioane, pe cînd acest proiect de lege prevede, în articolul 32.3, că se alocă 5% pentru acest fond al viei și vinului din totalul fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, ceea ce înseamnă că noi luăm de la subvențiile care revin agricultorilor 20 de milioane.

Unde-i logica? Un an de secetă 11 milioane, nu, să nu spuneți că s-a dat încă 150, că aceea nu l-am dat noi, ne-au dat străinii ajutor și noi luăm încă 20 milioane în loc să le dăm lor aceste 20 de milioane.

De aceea, gîndiți-vă foarte bine pentru lectura a doua. Altfel, proiectul acesta n-o să aibă viață.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, domnule ministru, luăm act de cele spuse. Dumneavoastră prezentați...

Stimați colegi,

Colegii au fost acei care au solicitat, ați auzit, excluderea. Am avut o scurtă pauză, o discuție. Proiectul rămîne să fie discutat. Colegii au anunțat în ce condiții acceptă acest lucru. Rog să urmăim logica procedurală a examinării proiectelor.

Domnul ministru o să raporteze. Întrebări, luări de cuvînt, așa cum scrie Regulamentul.

Domnule ministru,

Vă rog.

Domnul Vasile Bumacov – ministrul agriculturii și industriei alimentare:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Proiectul de Lege nr.900 prevede modificarea și completarea Legii nr.1100 din anul 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, Legii viei și vinului nr.57 din 2006, Legii nr.451 din 2001 cu privire la reglementarea prin licențiere a activității de antreprenoriat.

Acest proiect de lege are ca și obiectiv reformarea cadrului legislativ privind sectorul vitivinicol și are la bază inițiativele sectorului privat privind relansarea industriei vitivinicole, evocate în memorandumul înaintat de sector ministerului în octombrie 2010.

Propunerile din proiect se bazează pe ambele studii ale experienței străine a 13 state, a situației interne și a necesităților ramurii. Cadrul legal actual din domeniul vitivinicol este unul bazat pe reglementări învechite, excesive și nu permite relansarea sectorului și compatibilitatea acestuia cu alți producători din Europa și lumea nouă.

Principalele propuneri de modificare conțin... în acest proiect de lege vizează reglementarea disociată a fabricării vinului și produselor vitivinicole prin Legea viei și vinului separat de băuturile alcoolice tari și altă producție alcoolică industrială.

Această propunere este armonizată cu legislația din Uniunea Europeană și cu Codex Alimentarius unde vinul este considerat un produs agroalimentar, ceea ce presupune un regim juridic special ce conține reguli și garanții specifice privind calitatea, trasabilitatea, etichetarea și comercializarea vinului, integrate în Legea viei și vinului.

Ameliorarea mediului de afaceri în sectorul vitivinicol prin înlăturarea unor bariere administrative și prin eficientizarea cadrului juridic vitivinicol. Astfel, în concordanță cu practicile europene și internaționale, este propusă excluderea licențierii obligatorii prin fabricarea și... pentru fabricarea și comercializarea vinurilor.

Condițiile de licențiere impuse actualmente reprezintă niște bariere nejustificate în calea inițierii afacerilor în sectorul vitivinicol, excluzând accesul unor vinării mici și mijlocii la obținerea licenței de activitate, impunând cerințe imposibil de îndeplinit, multe dintre acestea fiind inutile.

În același timp, proiectul de lege prevede instituirea unui model de evidență a potențialului de producție vitivinicol bazat pe practicile europene printr-un registru vitivinicol integrat bazat pe cadastrul vinicol actualizat.

Condițiile esențiale de calitate privind produsele vitivinicole urmează să fie reglementate previzibil și transparent prin legi, reglementări tehnice, aceștia fiind parametrii obligatorii care pot servi la evaluarea conformității produselor vitivinicole, excluzând numeroase trimiteri la documentația normativ-tehnologică, care este facultativă și creează impedimente la certificarea produselor.

Se exclud unele proceduri administrative, cum ar fi obligativitatea de a aproba etichetele și aspectul exterior, obligația de a obține avizul Comisiei Centrale de Degustare care dublează funcțiile organelor de evaluare a conformității și impune avizarea oricărei mărci noi de vinuri, ceea ce contravine principiilor de desfășurare a activității de întreprinzător.

Se creează cadrul juridic pentru producerea vinurilor cu indicație geografică protejată și denumire de origine protejată, ceea ce va stimula producerea vinurilor de calitate înaltă, va contribui la creșterea vânzărilor și a cifrei de afaceri, dar și va contribui... va constitui un puternic factor de dezvoltare regională.

Să efectueze rolul... să eficientizeze rolul asociațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale care urmează să participe la gestionarea și reprezentarea intereselor sectoriale și, în special, a producătorilor de vinuri cu indicații geografice și denumire de origine, acestea fiind partenerul de dialog al autorităților de stat.

Se creează cadrul juridic și instituțional pentru organizarea promovării generice a vinurilor moldovenești pe piețele țintă din exterior.

Piața mondială a vinului este extrem de competitivă și agresivă, iar exportatorii din Moldova pot reuși doar dacă vor promova strategii complexe de marketing și programe de promovare permanente, dar și prin reprezentanța și apărarea intereselor lor pe aceste piețe. În aceste scopuri sînt prevăzute resurse instituționale și financiare.

Proiectul de lege vine cu prevederi privind asigurarea durabilității reformelor în ramura vitivinicolă care vor fi susținute de crearea unei instituții publice, responsabile de implementarea politicilor în sectorul vitivinicol.

Este prevăzută instituirea Oficiului Național al Viei și Vinului, care va prelua funcțiile de implementare a politicilor în sectorul vitivinicol, va coordona și organiza producerea vinurilor cu indicații geografice protejate și de origine protejată, va administra brandul vitivinicol național și va promova vinurile moldovenești, va monitoriza potențialul de prelucrare, de producere și piețele de desfacere, va realiza și coordona activitatea de cercetare și dezvoltare, va reprezenta interesele sectorului vitivinicol.

Modelul instituțional și financiar propus în proiectul de lege are la bază studierea practicilor celor mai eficiente din 13 state vitivinicole din Uniunea

Europeană, așa ca Austria, Bulgaria, Croația, Cehia și din lumea nouă: Australia, Noua Zeelandă, Chile.

Oficiul Național al Viei și Vinului va fi condus de un Consiliu de coordonare, compus din 11 persoane, dintre care 8 reprezentanți ai sectorului privat și 3 ai autorităților publice. Acesta va aproba programul de activitate și bugetul Oficiului, va supraveghea activitatea acestuia.

Directorul Oficiului va avea doar funcții executive, fiind ales în bază de concurs, investit în funcție la propunerea Consiliului de coordonare.

Funcționarii Oficiului nu vor fi funcționari publici, iar Oficiul nu va avea funcții de reglementare sau de control.

Pentru susținerea activității Oficiului se creează un fond al viei și vinului, administrat de Consiliu și format 50 la 50 din contribuțiile sectorului privat și cele ale bugetului de stat.

Contribuțiile stipulate au fost analizate și agreate cu sectorul privat. Acestea nu vor avea un impact economic asupra afacerilor, dar fiind excluderea altor costuri administrative, dar și impact pozitiv al activității Oficiului asupra dezvoltării vânzărilor și a ramurii.

Sectorul vitivinicol este unul strategic pentru economia națională și necesită reforme urgente pentru a asigura relansarea acestuia și ieșirea din criza structurală în care se află de mai mulți ani.

Aceste măsuri sînt esențiale și sînt așteptate de întreaga ramură vitivinicolă, care ocupă aproximativ 200 de mii de angajați, reprezintă 25 la sută din comerțul exterior al țării cu produse agroalimentare.

În acest context, stimați deputați, venim cu rugămintea de a susține acest proiect de lege și de a vota în primă lectură.

Mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări pentru domnul ministru.

Începem, microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Scopul acestei legi este de a ușura viața producătorilor de vinuri. Deci vreți să-i salvați de accize, de licențe că, într-adevăr, competitivitatea e scăzută, dar s-ar fi putut de găsit altă modalitate, nu de a trece vinul în produs agroalimentar.

Eu n-o să votez această lege pînă la momentul cînd n-o să mă convingeți că vinul este un produs alimentar, și nu este o băutură alcoolică.

Dacă mă convingeți, o s-o votez. Vă rog.

Domnul Vasile Bumacov:

Deci vinul va fi considerat, așa, ca în toată lumea civilizată, un produs care conține alcool, dar este agroalimentar.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Îi produs alimentar sau e băutură alcoolică?

Domnul Vasile Bumacov:

Deci în legislația țărilor europene este menționat expres că este un produs agroalimentar. Chiar și în legislația României, dar la noi nu este menționat expres acest lucru, dar este disociat de Legea nr.1100, care vizează produsele, băuturile tari, produsele alcoolice, este atribuit numai în Legea viei și vinului nr.57.

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, nu m-ați convins că el e produs alimentar. Căci dacă e produs alimentar, îl putem introduce în școli, ca să dăm câte un păhăruț de vin copiilor la amiază.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule deputat...

Domnul Gheorghe Brega:

Am înțeles.

Domnul Vasile Bumacov:

Acest subiect este o discuție foarte lungă, s-a discutat în Europa ani de zile, dar este deja o practică de zeci de ani în Uniunea Europeană și eu cred că, sînt gata oricînd să vin într-o discuție separată în comisie, fracțiune, cu dumneavoastră privat, să vă aduc toate argumentele care sînt, un șir destul de mare și vizează cel mai strategic produs în Republica Moldova și cel mai strategic produs la exportul din țara noastră.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Și a doua întrebare. Dumneavoastră tot mizați pe țările europene, că în toate țările europene. Dacă puteți să enumerați în care țări europene vinul este produs agro, alimentar?

Domnul Vasile Bumacov:

Agroalimentar.

Domnul Gheorghe Brega:

Alimentar?

Domnul Vasile Bumacov:

Eu vorbesc de produs agroalimentar.

Domnul Gheorghe Brega:

Că-i agricultură știu și eu, dar vă întreb: în care țară este produs alimentar?

Domnul Vasile Bumacov:

... Franța, Portugalia, Spania, Italia, România, Cehia.

Domnul Gheorghe Brega:

Vă rog, mai consultați-vă, căci am auzit asta și la comisie și nu-i corect. Eu am consultat actele.

Vă mulțumesc.

Domnul Vasile Bumacov:

Și eu vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Pe timpul guvernării comuniste a fost creată Agenția „Moldova-Vin” înțelegându-se perfect că armura vinivinicolă este una din cele mai prioritare pentru Republica Moldova.

Dumneavoastră, în 2009, de bucurie că ați venit la putere, ați desființat această Agenție, fără a înțelege ce ați făcut. Peste 3 ani de zile, v-a venit mintea acasă, ați înțeles că trebuie să fie o astfel de structură.

Da, eu sînt de acord că Agenția putea fi restructurată, modificate atribuțiile, modernizată, este adevărat, dar 3 ani ramura a fost a nimănui. Da, două, trei persoane din cadrul ministerului cumva făceau ceva acolo, cum că patrona această ramură.

Întrebarea mea: cînd ați fost dumneavoastră, că tot ați apelat că în Europa, în multe țări sînt așa structuri, cînd ați fost dumneavoastră european, atunci cînd ați distrus această Agenție sau astăzi, cînd ați înțeles, peste 3 ani de zile, cam tîrziu, dar, mă rog, mai bine mai tîrziu decît niciodată, ați înțeles că este o prioritate pentru Republica Moldova și trebuie să fie o structură?

Lămuriți-mi, vă rog, este vorba... dumneavoastră, într-un fel, vă scade dragostea față de tradițiile europene sau crește?

Cînd ați fost dumneavoastră corect: atunci cînd ați desființat Agenția sau astăzi, cînd o creați?

Nu-mi spuneți c-o faceți pe alte principii. Noi asta știm, că se putea restructura.

Vă rog.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimată doamnă deputat,

Eu vă mulțumesc foarte mult pentru această întrebare.

Eu vreau să vă spun că acea structură care, de fapt, asupra sectorul vinicol trebuia lichidată. Știți cu ce se ocupa acea structură la acel moment. Ceea ce facem noi acum este absolut diferit de ceea ce a fost.

Doi. Dacă dumneavoastră spuneți că în sector nu s-a făcut sau ș.a.m.d., eu vreau să luați exportul de vinuri în 2006 și să le comparați cu exporturile de vin din anul curent, și o să vedeți că-s de zeci de ori mai mari.

De aceea, eu nu cred că noi putem să aducem așa complimente sectorului vitivinicol, care a lucrat după aceea ce s-a întâmplat în 2006, care a fost pus într-o situație extrem de dificilă, care a fost falimentat, astăzi se ridică din genunchi și sectorul se relansează, dar noi vrem să-l modernizăm, să-l aducem în concordanță cu regulile europene și să putem activa și în alte piețe.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Chiar nu sînt de acord cu dumneavoastră. Pot să vin și eu cu cifre, cîte plantații de vii au fost, care sînt solicitate în Europa, vinurile din aceste soiuri de viță-de-vie sînt solicitate în Europa. S-a făcut lucru colosal, s-au sădit plantații întregi de viță-de-vie.

Deci ceea ce s-a întâmplat în 2006 dumneavoastră nu aveți nici o garanție că nu se mai întîmplă odată. Este doar un episod, o întîmplare. Iar faptul că 3 ani de zile, dacă dumneavoastră credeți că s-a... s-au înregistrat deci creșteri, îmi pare rău. Prima întrebare.

A doua. Spuneți-mi, vă rog, de ce fondul acesta special care se creează nu se creează, deci nu trec banii prin trezorerie, cum se cade să treacă banii publici, dar se trece printr-o structură bancară oarecare.

Spuneți-mi, vă rog, sînt bani publici. Este partea...

Domnul Vasile Bumacov:

Deci la prima.

Doamna Zinaida Chistruga:

Deci este...

Domnul Vasile Bumacov:

Întrebare.

Doamna Zinaida Chistruga:

... partea Guvernului și de ce Guvernul trebuie să transfere banii unei instituții bancare careva.

Nu vă pare că-i spălare de bani?

Domnul Vasile Bumacov:

Stimată doamnă deputat.

La prima întrebare. Anul 2006 nu a fost o întîmplare. Anul 2006 a avut două mari probleme. Una a fost politică, iar a doua a fost...

Doamna Zinaida Chistruga:

Răspundeți la întrebare.

Domnul Vasile Bumacov:
Sectorul.

Doamna Zinaida Chistruga:
Dumneavoastră v-ați pierdut.

Domnul Vasile Bumacov:
Da, vă spun ce a fost în 2006.

Doamna Zinaida Chistruga:
Răspundeți la întrebare.

Domnul Vasile Bumacov:
Anul... sectorul nu a fost restructurat. Dacă sectorul era restructurat după ce... după modalitatea cum propunem noi astăzi, atunci sectorul în 2006 se oferea, dar nu atât de crîncen.

Doi. În privința acestui fond. De fapt, nu toți banii sînt publici.

Doamna Zinaida Chistruga:
Îmi cer scuze, fără dacă...

Domnul Vasile Bumacov:
O parte din bani sînt banii...

Doamna Zinaida Chistruga:
Ce ați făcut 3 ani de zile?

Domnul Vasile Bumacov:
... sectorului.

Doamna Zinaida Chistruga:
De ce peste...

Domnul Marian Lupu:
Pe rînd.

Doamna Zinaida Chistruga:
... 3 ani de zile ați înțeles?

Domnul Marian Lupu:
Stimați colegi...

Doamna Zinaida Chistruga:
Doar.

Domnul Marian Lupu:

Fără...

Domnul Vasile Bumacov:

Bine.

Domnul Marian Lupu:

Dați-i voi să răspundă domnul ministru.

Domnul Vasile Bumacov:

Aceasta este propunerea Ministerului Finanțelor. Dacă dumneavoastră veți decide că banii trebuie să treacă prin trezorerie, noi nu avem nimic împotriva, dar explicația Ministerului Finanțelor este foarte clară, că o parte din bani aparțin sectorului privat și nu sînt bani publici.

De aceea, a fost luată decizia așa cum...

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Deci orice ban, orice leu care vine la... este transferat pe contul acesta, deja este ban public, pentru că el se gestionează de către un consiliu și el nu mai este ban al unor firme private. El devine ban public. Vă rog frumos să înțelegeți acest lucru.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Vasile Bumacov:

Dați-mi ...

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, chiar sînt, nu știu, nu zic amuzante, dar destul de triste aceste declarații pe care le fac acei care califică perioada din 2006 pînă în 2009 drept un scurt episod. Un scurt episod care a pus în genunchi o ramură întregă, de trei ani de zile. (*Rumoare în sală.*)

Dar referitor la rolul acestei inițiative care a venit de la Guvern... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg...

Domnul Valeriu Streleț:

Mușuc, așază-te, te rog, ia și te calmează. (*Rumoare în sală.*)

Aș vrea să faceți o referință mai detaliată la consultările cu sectorul. Fiindcă se creează impresia cuiva că aceasta este o inițiativă a unui mic grup de persoane sau ceva în genul acesta.

Cîte consultări ați avut cu sectorul vitivinicol, cîte persoane au participat la aceste consultări, cîte procese-verbale ale ședințelor sînt? Dacă ați putea să faceți o referință anume la acest aspect.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule...

Domnul Valeriu Streleț:

Ca să vedem că el vine din solicitarea sectorului.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule deputat,

Dacă e să vorbesc numeric, noi am avut 15 ședințe cu participarea a tuturor asociațiilor. Nu am putut aduce toate procesele-verbale semnate, fiindcă noi le-am prezentat în fracțiuni și colegilor care au avut întrebări. Aceasta a fost mai mult inițiativa sectorului privat. A fost consultată și absolut toți vinificatorii sînt acei care au aprobat această modalitate de reformare a sectorului.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Mușuc,

Fără supărare, colegul dumneavoastră de la microfonul nr.2 a fost mai înainte.

Microfonul nr.2.

Domnul Gheorghe Anghel – Frațiunea PCRM:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

În general, nu era rîndul microfonului nr.4 și domnul Streleț a intervenit fără rînd. Dumneavoastră vă rog să respectați această ordine.

Domnule ministru,

După cum au vorbit și antevorbitorii, cu adevărat, ramura vitivinicolă este una strategică pentru țara noastră. Ea asigură și ar trebui să asigure nu numai locuri de muncă pentru sute de mii de oameni, dar și o dezvoltare economică durabilă.

De ce dumneavoastră, în acest context, cedați elaborarea politicilor și implementarea lor în acest domeniu pentru sectorul privat? Nu vă gîndiți dumneavoastră că acei care vor fi mai aproape de acest consiliu național, vor avea posibilitatea să influențeze sau, mai bine zis, să facă în așa fel ca lucrurile să meargă în protejarea unor producători mai mari, în promovarea unui monopol, să zicem așa? Ceea ce va duce la distrugerea ramurii, adică producătorii mici vor fi înlăturați, va fi în defavoarea lor.

Iată, eu aş vrea ca dumneavoastră să explicați acest moment. De ce s-a cedat o competență a statului, o responsabilitate a statului pentru domeniul privat?

Domnul Vasile Bumacov:

Eu vă mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Nu s-a cedat ceea ce trebuie să facă statul. Strategia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare este destul de clară și politicile în sectorul vitivinicol sînt pe punctul doi după siguranța alimentelor.

Acum vreau să vă spun că, dimpotrivă, ceea ce ați spus dumneavoastră, că poate să existe monopolul celor mari. Dimpotrivă, scoaterea licențierii, tot ce s-a efectuat și se propune în această lege, este, dimpotrivă, ca producătorii mici și mijlocii, care vor participa în asociațiile pe indicații geografice, să nu fie cumva blocați de acei mari. Anume pentru acest lucru. Și asta este practica europeană, care se bazează mai mult pe producătorii mici și mijlocii, care au vinuri cu indicație geografică controlată și cu vinuri de origine.

Domnul Gheorghe Anghel:

Domnule ministru,

Nu pot să fiu de acord cu dumneavoastră, fiindcă elaborarea politicilor nu constă doar în licențierea sau nelicențierea acestei activități.

Bine. Acum a doua întrebare. Dumneavoastră cunoașteți că, în ultimii ani, în Republica Moldova, tot mai larg se consumă, se comercializează berea, care este un produs nu numai local, dar și de import. Și acest domeniu, practic, nu este nicidecum reglementat.

Dacă băuturile tari alcoolice, inclusiv vinul și produsele din vin, sînt reglementate prin diferite legi, inclusiv prin legea care se propune astăzi. Spuneți, vă rog, dacă are de gînd ministerul să intervină cu careva propuneri către Guvern, către Parlament, pentru a reglementa și vînzarea, și producerea berii?

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule deputat,

Astăzi, noi vorbim de vin produs care este tratat separat, de acum va fi tratat după ce va fi adoptată această lege.

Eu aş vrea să vă spun că, cu cîteva luni în urmă, în premieră, noi am venit și am aprobat la Guvern reglementarea tehnică care vizează producerea berii, în care foarte clar au fost stipulate unele lucruri, care... pînă acum acest produs nu era reglementat. Și dumneavoastră știți cine a aprobat acele legi.

Domnul Gheorghe Anghel:

Vă mulțumesc pentru răspuns.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule ministru,

Eu cred că veți fi de acord cu, să spunem așa, abordarea aceasta: Мухи отдельно, котлеты отдельно. Adică, businessul aparte, politica de stat aparte.

Noi, în cadrul acestui proiect de lege, practic, comasăm aceste două chestiuni. La noi legislația în vigoare permite, de exemplu, asociații profesioniste.

În ceea ce privește relațiile cu angajații. Businessul poate să formeze structuri patronale. În ceea ce privește promovarea și apărarea intereselor comune, inclusiv pe piețele externe, inclusiv coordonarea eforturilor pe piața internă, rezolvarea problemelor comune, ei pot forma, în conformitate cu prevederile legale, asociații profesioniste.

Ceea ce propuneți dumneavoastră astăzi, practic, constă în... nu vi se pare că constă în privatizarea politicilor de stat pentru domeniul vitivinicol?

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Eu, de fapt, n-am înțeles. Ceea ce ați început dumneavoastră nu se referă la vin, dar mai mult la „zakuskă”. Dar...

Domnul Eduard Mușuc:

Вам виднее.

Domnul Vasile Bumacov:

Eu vă spun sincer, am lămurit foarte bine ce înseamnă disocierea și politicile în domeniul sectorului vitivinicol.

Eu vreau să vă spun că o asociație profesională, organizată pe asociații din indicații geografice care comercializează, ei vor trebui să genereze baza politicilor, fiindcă ei știu cel mai bine cum trebuie să se promoveze.

Domnul Eduard Mușuc:

Ei...ei...

Domnul Vasile Bumacov:

Încît privește...

Domnul Eduard Mușuc:

Ei au tot dreptul să vină cu propuneri, să le înainteze la adresa Guvernului, la adresa Comisiei parlamentare, la adresa Parlamentului. Ei au astăzi toate pîrghiile, toate posibilitățile, pentru ca să înainteze aceste propuneri sau critici față de acele organe care fie elaborează, fie controlează promovarea acestor politici de stat.

Dar noi, practic, formăm o instituție, care are drept scop promovarea politicii de stat în domeniul respectiv și o dăm în mâinile businessului. Adică, eu nu am nimic împotriva susținerii. Ba mai mult, noi trebuie să-i susținem și în promovarea exportului, și în creșterea eficienței, și în creșterea veniturilor, profiturilor,

competitivității. Sînt lucruri incontestabile, deoarece este o ramură strategică pentru noi.

Dar noi... practic, această instituție va fi controlată de sectorul privat. Ceea ce, după părerea noastră, nu este corect.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimate domnule deputat,

Noi nu putem în continuare să menținem structuri monopolizate de stat care nu se pot descătușa și dezvolta încît privește businessul privat.

Este prim-pas, cînd noi transmitem prerogativele pe care le-a deținut statul abuziv asupra unui sector, îl transmitem în administrarea acestui sector, fiindcă noi deja ne debarasăm de întreprinderi de stat, ne debarasăm de alte structuri de stat, care, de fapt, blochează dezvoltarea sectorului.

Democratizăm această ramură, o transmitem la autoguvernare și o susținem la primul... la primul pas pentru a-și putea începe lucrul...

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule ministru...

Domnul Vasile Bumacov:

... eficient.

Domnul Eduard Mușuc:

... există o diferență foarte mare, principială, între o bancă comercială și Banca Națională a Republicii Moldova.

Ceea ce faceți acum dumneavoastră, dumneavoastră transmiteți Banca Națională în mâinile proprietarilor de bănci, sub gestionarea lor. Eu așa, ca un exemplu. Iaca, iată ceea ce faceți dumneavoastră acum.

Eu nu contest necesitatea luptei cu monopolurile, creșterii eficienței. Corect. Dar nu este corect ceea ce faceți.

Mai ales... încă o întrebare. Oare dumneavoastră credeți că va fi corect ca banii publici, deoarece 50% din acel buget care se va forma, vor veni din bugetul de stat. Dar controlul va reveni sectorului privat.

Dumneavoastră credeți că este corect ca gestionarea banilor publici să fie dată în mâinile sectorului privat?

Domnul Vasile Bumacov:

De aceea și trei membri ai Consiliului sînt reprezentații...

Domnul Eduard Mușuc:

Din 11?

Domnul Vasile Bumacov:

... statului. Din 11.

Domnul Eduard Mușuc:

Mare treabă!

Domnul Vasile Bumacov:

Și banul public, oricum, este controlat de acea Agenție de plăți, care și va administra aceste... fondurile, care aparțin statului. Dacă ele nu vor fi folosite la destinație, statul își va rezerva dreptul de nu a le aloca.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Eduard Mușuc:

Eu nu știu ce ați discutat dumneavoastră acolo, la Alianță, dar mie mi se pare că la noi calitatea de membru al Biroului permanent este egală cu votarea unui proiect de lege, cu care, conceptual, cineva nu este de acord. Eu cred că nu se pun lucrurile acestea pe același cântar.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Oleg Bodrug – Frațiunea PL:

Stimate domnule ministru,

Frațiunea Partidului Liberal, ați fost prezent și dumneavoastră la ședința Comisiei economie, buget și finanțe, și-a expus anumite poziții și a intervenit și cu amendamente, care vor fi transmise în scris. De fapt, ele țin de două momente mai importante.

Primul. Este vorba despre articolul 32². Și anume: despre alegerea conducerii Consiliului și directorului Oficiului. Pe de o parte, noi vrem să dăm independență acestui Oficiu Național al Viei și Vinului.

Dar, pe de altă parte, nu vrem să intru în detalii, însă doar un singur punct vă citesc din punctul 8 din 32²: „Consiliul de coordonare se dizolvă de către ministrul agriculturii și industriei alimentare în cazul adoptării intenționate a unei decizii care contravine legislației în vigoare.”

Dacă contravine – contravine. Și dacă nu este judecata finală, nu știu dacă este în drept să facă ministrul această acțiune.

Nu intervin la celelalte, dar vom veni cu propuneri concrete, amendamente concrete pentru articolul 32².

Și al doilea moment ține de evidență, a vorbit și domnul președinte, este despre finanțarea acestui Oficiu, acestui Fond, care trebuie, într-adevăr, să fie examinată și argumentată detaliat, precum a venit și propunerea în comisie, și de elaborat mecanismul concret de implementare a acestui moment foarte și foarte important.

Ce părere aveți dumneavoastră despre aceste două momente importante din punctul nostru de vedere?

Domnul Vasile Bumacov:

Mulțumesc, domnule deputat,

Eu consider că sînt întrebări importante.

În privința articolului 32. Atît timp cît statul contribuie cu surse financiare, este și obligat să aibă o oarecare influență în acest Oficiu, pentru a asigura folosirea banilor la destinație.

Dar aceasta nu înseamnă că noi nu putem să venim cu unele concretizări pentru lectura a doua, să mai discutăm această clauză.

Domnul Oleg Bodrug:

Da, mai ales că sînt organe de control competente, care au aceste atribuții.

Domnul Vasile Bumacov:

Bine, eu accept ca noi să...

Domnul Oleg Bodrug:

Da...

Domnul Vasile Bumacov:

...putem să vedem și alte...

Acum în privința Fondului. După adoptarea legii, evident că noi vom veni deja cu mecanismele de implementare, separat. Dar, oricum, ea este stabilită în baza experienței internaționale.

Atunci cînd sectorul privat contribuie cu o sumă, să vină și statul cu o sumă, pentru, să spunem așa, a pune pe picioare această structură și acest sector să se poată autoguverna ulterior.

Domnul Oleg Bodrug:

Bine. Eu vă mulțumesc și toate amendamentele vor fi transmise în scris. Și sperăm, și credem că vor fi luate în considerație.

Domnul Vasile Bumacov:

Vă mulțumesc.

Domnul Oleg Bodrug:

Aceasta este poziția Frațiunii și vă rog să țineți cont.

Domnul Vasile Bumacov:

Vă mulțumim mult.

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Vasile Bumacov:

Vă mulțumesc mult și vă invit la Ziua Vinului, 6 – 7 octombrie.

Domnul Nicolae Olaru – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Am fost rugat de către președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară să dau citire raportului asupra proiectului de lege.

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat de Guvern și expune următoarele: proiectul prevede completarea articolului 34 din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar; completarea articolului 123 din Codul fiscal; modificarea și completarea Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice; modificarea și completarea Legii Viei și Vinului și completarea Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

Conform notei informative, scopul principal al modificărilor sînt reglementarea separată a fabricării vinului, produselor obținute pe bază de must, de vin și a produselor vinicole față de alte produse alcoolice pur industriale, reglementarea creării sistemului de indicații geografice, excluderea licențierii etc.

Se propune crearea Oficiului Național al Viei și Vinului de un model nou de administrare a sectorului vitivinicol, bazat pe implicarea publică privată care, ca obiectiv, are punerea bazei dezvoltării unui model de promovare eficientă a vinurilor moldovenești sub un brand vinicol național și să pregătească implementarea sistemelor de producere a vinurilor de o calitate înaltă cu indicații geografice protejate și cu denumiri de origine protejate.

De asemenea, se propun completări ce vizează organizațiile interprofesionale vitivinicole și asociațiile de producători vitivinicoli, rolul asociațiilor regionale și criteriile de reprezentativitate pentru acestea, precum și un nou sistem de gestionare a sectorului vitivinicol și finanțare a dezvoltării economice în domeniu.

Proiectul prevede finanțarea dezvoltării sectorului, inclusiv al Oficiului Național al Viei și Vinului, prin cofinanțare egală de către sistemul privat și de stat. Astfel se prevede crearea Fondului Viei și Vinului cu introducerea contribuțiilor sectorului privat la o unitate de produs vitivinicol comercializat, care va constitui 50, iar 50 vor fi alocate din bugetul de stat prin Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli, dar nu mai mult de 5% din mărimea mijloacelor bănești ale Fondului.

Urmare a examinării, Comisia menționează că, prin modificarea articolului 34 din Legea nr.847 din 1996, Oficiului Național al Viei și Vinului i se va permite deschiderea de conturi și de a efectua încasări și plăți prin instituții financiare.

Considerăm că taxele pentru revitalizarea sectorului vitivinicol și promovării exportului produselor vinicole ar fi mai binevenit să fie acumulate la trezorerie. Totodată, informăm că în Parlament este în curs de examinare proiectul de Lege nr.2354 din 27.10.2011, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale

care prevede abrogarea Legii nr.847 din 1996. Va trebui de luat în considerație la examinarea în lectura a doua.

Doi. La articolul III, care prevede modificarea și completarea la Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și producției alcoolice, considerăm că se propun mai multe modificări care nu țin de conceptul proiectului de lege. Mai mult ca atât, au fost incluse unele modificări la examinarea în Guvern, la care nu a fost efectuată expertiza anticorupție asupra coruptibilității acestora.

Astfel, se propun modificări la articolele 6 și 24, care prevăd excluderea dopurilor de dispersie la ambalarea producției alcoolice, fără a fi aduse careva argumente. Considerăm că excluderea dopului de dispersie va duce la invadarea pieței interne cu băuturi alcoolice contrafăcute.

Nu este argumentată excluderea controlului de stat asupra importului alcoolului etilic și al producției alcoolice. Cu alte cuvinte, atribuția statului de a stabili cote de import al alcoolului etilic.

De asemenea, Guvernul nu a prezentat argumente privind necesitatea excluderii licenței privind dreptul de a comercializa cu amănuntul producția alcoolică.

Prin excluderea articolelor 17⁸ și 17¹⁰, se prevede lichidarea Comisiei Centrale de Degustare. Considerăm prematură o astfel de abordare din următoarele considerente: producția vinicolă pentru Republica Moldova este una de imagine națională și necesită a fi îmbunătățită continuu; agenții economici care activează în ramură se conformează cerințelor actuale; la o nouă abordare în cadrul legal din domeniu neacoperite vor rămâne lucrurile de apreciere a calității mostrelor experimentate de produse, mărci și denumiri noi; aprecierea calității mostrelor de producție alcoolică care utilizează marca – proprietate a statului și căreia i se aprobă marca de calitate; aprecierea calității materiei prime de import, inclusiv în zonele economice libere, testate în caz de arbitraj; aprecierea organoleptică a calității producției alcoolice prevăzute pentru consumatori, în scopuri didactice și științifice.

Totodată, considerăm că trebuie excluse certificarea, prevăzută la articolul 17⁸, dat fiind că aceasta se efectuează de către organismele de certificare.

Nici un cuvânt de argumentare nu este expus la interzicerea fabricării producției alcoolice tari pentru consum personal, articolul 21. Considerăm această propunere absolut nejustificată.

La articolul IV, care prevede modificarea Legii Viei și Vinului. La articolul 2 considerăm că trebuie de exclus doar noțiunile care nu se regăsesc în textul legii.

Modificările la articolele 11 și 12, practic, nu îmbunătățesc conținutul prevederilor respective în vigoare.

Nu este argumentată excluderea articolelor 14 și 15, care reglementează produsele obținute pe bază de must și de vin, și produsele secundare vinicole.

Noul cuprins al articolului 20 nu îmbunătățește articolul în vigoare. Prin excluderea aliniatelor (4) și (8) se prevede excluderea din cadrul legal al vinului țărănesc destinat comercializării doar în interiorul țării, fără a fi aduse careva argumente. Aceasta va duce la ruina micilor producători vinicoli. Considerăm nejustificate aceste propuneri.

Trasabilitatea producției vinicole, articolele 26² și 26⁷, nu trebuie exclusă, ci doar îmbunătățită. Considerăm că trasabilitatea producției vitivinicole trebuie să fie stipulată în lege, nu în reglementări tehnice.

Absolut neargumentată este propunerea autorilor de excludere a articolului 28, care prevede restricții privind valorificarea vinurilor și produselor pe bază de must și vin.

Referitor la delimitarea regiunilor viticole, considerăm că trebuie examinat adăugător, dat fiind că doar 4 regiuni nu exprimă zonal calitatea corectă a vinurilor cu indicație geografică.

Ținând seama de cele expuse și avînd majoritatea avizelor pozitive ale comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune Parlamentului spre aprobare în primă lectură proiectul de Lege cu numărul de intrare 900 din 3 mai 2012.

Pentru lectura a doua, comisia va veni cu unele propuneri concrete de îmbunătățire, luînd ca bază obiecțiile sus-menționate.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări pentru comisie?

Cine era primul?

Microfonul nr.5,

Dacă spuneți că ați fost primul.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule raportor,

Eu înțeleg că Oficiul Național este, într-adevăr, o structură public-privată. Cu atît mai mult, că domnul ministru, în raportul său, deseori a folosit termenul „descentralizare”.

Dar, uitîndu-mă la articolul 32², punctele 3, 4, 5, 6, 7, eu nu văd descentralizare, dar invers: o concentrare. Ministrul numește membrii consiliului, ministrul numește directorul, ministrul eliberează din funcție. Cum vă pare dumneavoastră treaba asta, este descentralizare sau concentrare?

Domnul Nicolae Olaru:

Domnule deputat,

Eu cred că nu e cazul astăzi să intrăm în polemici, deoarece ministrul a acceptat propuneri către lectura a doua, anume în contextul a ceea ce propuneți dumneavoastră și pretențiilor...

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, dumneavoastră sînteți comisia de bază.

Domnul Nicolae Olaru:

Păi, noi sîntem comisia de bază, o să luăm în considerație ceea ce s-a discutat astăzi.

Domnul Gheorghe Brega:

Bine. Și mai am o întrebare, a doua întrebare. Articolul 33.3 litera d), ceea ce se referă la surse de formare: alte surse ce nu contravin legislației în vigoare. Legea nu poate fi alte surse, după caz, legea trebuie să fie concretă.

Care alte surse? Dacă e vorba de sponsorizări, donații, așa și trebuie stipulat în lege, nu alte surse. Alte surse nu există.

Domnul Nicolae Olaru:

Vom lua în considerație propunerile dumneavoastră și obiecțiile pentru lectura a doua în cadrul dezbaterilor din comisie.

Domnul Marian Lupu:

Era cineva la microfonul nr.3, văd că deja nu mai e. Rămîne în vigoare? Fiindcă doamna era, fără supărare, dar era prima la microfon. După microfonul nr.5, microfonul nr.3.

Doamna Zinaida Chistruga:

Spuneți-mi, vă rog, ați discutat... în comisie aspectul reglementării de stat a comercializării acestei producții alcoolice?

Dumneavoastră ați spus că se anulează licența la comercializarea cu amănuntul. Ea nici n-a fost, pentru că, conform Legii privind taxele locale, această permisiune se include în autorizația de amplasare a unității de comerț, eliberată de primărie.

Mă interesează deci licențierea producerii băuturilor alcoolice, comercializării angro, exportul, importul.

Spuneți-mi, vă rog, aici cum se reglementează, va fi licență sau nu?

Domnul Nicolae Olaru:

Eu o să-l rog pe domnul ministru să mă ajute să răspund la această întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr1.

Domnul Vasile Bumacov:

Stimată doamnă deputat,

Noi vorbim de vin că nu va fi licență a producerii vinului, iar celelalte băuturi vor fi înregistrate în Registrul vitivinicol, așa cum este în toată lumea.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Lămuriți, vă rog, de ce vinul nu trebuie să fie licențiat în momentul în care acestea, apropo, sînt cerințe europene, pentru că în orice țară o să ceară licență. În orice țară în Europa o să vi se ceară licență pentru producerea vinului.

Domnul Vasile Bumacov:

Eu nu știu de care dumneavoastră orice țară vorbiți, dar nici într-o țară europeană nu este licență la producere a vinului. Da...

Doamna Zinaida Chistruga:

Deci... *(Rumoare în sală.)*

Domnule ministru,

Cred că dumneavoastră aici nu prea ați pătruns în esență. Eu cred că o să le faceți probleme agenților economici care vor exporta băuturi alcoolice, pentru că ei, oricum, trebuie să aibă la mână un document prin care țara de producere confirmă respectarea tuturor rigorilor.

Domnul Vasile Bumacov:

Documentul de bază va fi respectarea cerințelor tehnice pentru producerea acestui produs.

Doamna Zinaida Chistruga:

Asta-i teorie, trebuie să fie.

Domnul Vasile Bumacov:

Nu este teorie. Este reglementare tehnică, aprobată de Guvern și din indicațiile geografice poate fi exportat vinul sub brandul de țară, numai prin respectarea reglementării tehnice aprobate.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule ministru,

Vă închei aici și vă spun, vă văd că veniți peste câteva luni și spuneți: oameni buni, am comis o neregulă, trebuie să restabilim licența.

O să trăim și o să ajungem la acest moment. Cum ați venit azi prin restabilirea instituției, pe care ați distrus-o 3 ani în urmă, așa o să veniți înapoi după licență.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc domnule Președinte.

Domnule Olaru,

Eu vreau să vă felicit pentru acest raport detaliat, chiar prea detaliat și cred că este cel mai detaliat raport pe care l-am audiat vreodată din partea vreunei comisii, cel puțin de când sînt eu deputat în Parlamentul Republicii Moldova. *(Rumoare în sală.)*

Ați venit cu foarte multe obiecții. Eu nu am auzit totuși poziția comisiei. Comisia susține acest proiect de lege sau nu?

Domnul Nicolae Olaru:
Comisia susține. Eu am...

Domnul Mihai Godea:
Cu toate obiecțiile pe care le-ați inclus în raport?

Domnul Nicolae Olaru:
Cu toate obiecțiile. Pentru lectura a doua va veni cu propuneri concrete la modificarea legilor vizate.

Domnul Mihai Godea:
Am înțeles. Concluziile cred că le faceți dumneavoastră.
Mulțumesc.

Domnul Nicolae Olaru:
... facem...

Domnul Marian Lupu:
Alte întrebări nu văd.
Vă mulțumesc stimate coleg.
Luare de cuvânt, domnul Reidman.
Domnule președinte...
Domnule Reidman,
Doar o singură clipă. Pe scurt, coraportul sau chestiile de esență din coraportul comisiei.
Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:
Stimați colegi,
Ați primit raportul Comisiei economie, buget și finanțe. Noi propunem să fie aprobat în primă lectură și să fie incluse pentru lectura a doua toate recomandările.

Domnul Marian Lupu:
Mersi.

Domnul Oleg Reidman:
Dar nu unanım.

Domnul Marian Lupu:
Domnule Reidman,
Vă rog.

Domnul Oleg Reidman:
Уважаемый Парламент, уважаемый Парламент, господа депутаты,

Придется, наверное, прежде всего, извиниться, поскольку мне придется повторить то, что говорили мои коллеги.

Они с таким энтузиазмом обсуждали этот закон, что практически все мои тезисы практически уже высказали. Но, тем не менее, мы на протяжении последних 3 лет неоднократно являлись, и в проектах, которые мы сейчас обсуждаем, видим, что будем являться свидетелями этаких качелей.

Разрушим до основания, а затем...

То же самое происходит сегодня с проектом, которым восстанавливается, по сути дела, агентство. Можно было конечно решать вопрос этот 3 года назад. Если правящее большинство видело недостатки в агентстве «Молдова-Вин», могли бы заниматься изменением функций, наделением новыми правами, отменой... отменой неустраивающих прав и т.д.

Самое главное, что мы наблюдаем в этом новом проекте – это сращивание частного бизнеса и государственного органа на фоне странных форм и методов финансирования деятельности и норм субвенционирования, что подымает до небес опасность развития коррупционной и нелояльной с точки зрения конкуренции составляющей деятельности агентства.

Реверанс в сторону производителя есть лишь маскирование опасности представленной мною выше. Ассоциации производителей и экспортеров вина – вот где может и должно осуществляться так называемое саморегулирование сектора.

Именно там и оттуда должен быть консолидированный голос, направленный в это агентство и высказывающий мнение производителей всех, а не отдельных представителей, которые будут делегироваться известно каким способом в это агентство и которые будут там благополучно коррумпированы.

Ассоциация производителей и экспортеров – это коллективный орган, который может не только саморегулировать сектор, но и оценивать качество. Это некий цех. Не возврат к цеховой системе организации производства, конечно, но это некий цех, где люди понимающие могут пристыдить недоброкачественного и недобросовестного производителя.

Госорган может и должен был бы по этому закону получить или нагрузится обязательствами на устройство тесных отношений с этими ассоциациями, как то, непременная экспертиза документов нормативных и регулирующих, которые выдает госорган через эти ассоциации, непременная экспертиза.

Общий голос, коллективное мнение, экспертиза решений проектов – вот это должно было быть отражено в этом законе.

Поэтому я самым общим образом подытожил то, что говорили мои коллеги, и в связи с этим хотел бы сказать, что такой проект Фракция партии коммунистов поддержать концептуально не может.

Спасибо.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc tuturor antevorbitorilor la subiectul acestui proiect.

La această etapă, stimați colegi, urmînd rezultatul expus în raportul comisiei de profil, rezultatul examinării acestui proiect, supun votului dumneavoastră aprobarea în primă lectură, în condițiile în care au fost expuse și în raportul comisiei de bază, și în luările de cuvînt ale deputaților, a proiectului de Lege nr.900.

Aprobarea în primă lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Și un ultim proiect pe ordinea de zi, un penultim proiect, cer scuze. Proiectul de Lege nr.1225 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectură finală.

Domnule Ioniță,

Nr.1225. Sînteți gata? Sau pe mîine? Pe mîine.

Da, sînteți nr.2132 gata sau tot pe mîine?

Atunci nr.2132. Vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Este un proiect de lege simplu. Prin acest proiect de lege noi permitem Comitetului Național Olimpic să importe cîteva canoe pentru sportivii noștri.

Vreau să spunem că noi am avut un proiect de lege pe care l-am votat pentru olimpiada trecută. Atunci ei nu erau gata pentru acest... nu erau încă aceste bărci, acum ele sînt.

Comisia a examinat acest proiect de lege, îl susține unanim și propune Parlamentului ca el să fie votat în primă lectură și, dacă nu sînt obiecții, și în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.2132, subiectul, substanța, esența acestui proiect a fost raportată. Supun votului. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze.

Opoziția, colegii din opoziție,

Votați proiectul acesta, cu canoe? (*Rumoare în sală.*) Păi, asta și vroiam să spun dacă... canoe sau...

Majoritatea constat sau unanim. Proiectul este aprobat în primă lectură.

Lectura a doua. Cine este pentru adoptarea proiectului în a doua lectură rog să voteze. Rog să fie anunțate rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi numărători:

Sectorul nr.1, sectorul nr.2, sectorul nr.3.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 28.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 12.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

66 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.2132 este adoptat în lectura a doua.

Și proiectul de Lege nr.998 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la distincțiile de stat. Inițiativa domnului deputat Ghenadie Ciobanu.

Vă rog, domnule Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

La această oră târzie, nu am să dau citire notei informative. La proiectul în discuție aduc câteva argumente suplimentare și rog să se țină cont de ele.

Primul lucru pe care vreau să-l subliniez e că distincțiile sînt oferite de stat, și nu de instituții sau persoane.

Prin urmare, ar trebui să ne îngrijim de crearea unui sistem meritocratic fără excepții. Pentru nimeni nu e un secret că, în trecut și mai cu seamă în perioada guvernării precedente, distincțiile s-au oferit în multe cazuri pentru servilism.

În al doilea rînd, opinia publică trebuie să cunoască nu numai pentru ce se oferă distincția respectivă, dar și ce merite concrete are persoana concretă, acel care a primit-o. În caz contrar, fiecare se vede îndreptățit să spună: și eu cu ce sînt mai prost? Dacă tot se dau distincții, să iau și eu una.

De aceea, cu excepția unor distincții, ca de exemplu, ordinul „Gloria Muncii”, altele trebuie să fie oferite doar pentru merite deosebite, extraordinare, și nu pentru că persoana a activat 20 sau 30 de ani, îndeplinindu-și, în fond, obligațiile sau pentru că a atins o vîrstă venerabilă.

Dacă e să judecăm după numărul de distincții oferite în 20 de ani, atunci Republica Moldova ar trebui să fie una din țările cele mai avansate în toate domeniile, o țară exemplară, un centru mondial de cultură, știință și inovații.

Vorbim cu toții despre necesitatea de a crea un sistem meritocratic, dar, pînă în prezent, toate modificările privind legea respectivă și regulamentul, adoptate încă în 1992, s-au referit doar la completarea cu noi distincții.

Chiar și denumirile organelor administrației publice centrale și locale, precum și a sindicatelor sînt învechite în regulament. Eu sper că amendamentele propuse vor completa unele viduri care se referă la perioada de examinare în fiecare instanță a demersurilor cu privire la decorare, oferirea distincției ulterioare pentru alte merite și într-un anumit termen după primirea precedentei distincții.

Stabilirea distincțiilor care se oferă post-mortem, stabilirea priorității unor titluri onorifice și altele care se conțin în raportul comisiei ca propunere pentru cea de-a doua lectură.

La cele spune, vreau să mai adaug că distincțiile, după discuțiile pe care le-am avut cu colegii din Alianță chiar astăzi, nu ar trebui să fie, să constituie un instrument politic sau doar politic. Distincțiile, oricum, sînt oferite, mai curînd reprezintă un instrument al puterii și dacă distincțiile nu sînt oferite corect, înseamnă că acei care se asociază astăzi cu puterea nu sînt corecți.

Atît în sistemul de oferire a distincțiilor, cît și în procesul de elaborare a legilor urmează să avem o abordare și o singură poziție – cea a legislatorilor.

În acest sens, vă mulțumesc și vă rog să susțineți această lege în primă lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi,

Acesta a fost raportul colegului nostru în calitate de autor pe marginea acestui proiect.

Întrebări?

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Nu știu ce să facem noi cu proiectul acesta, dar cred că mai bine ar fi să vină Președintele cu un proiect, fiindcă ține strict de competența Președintelui.

De exemplu, articolul 4, sînt descrise ordine și medalii care se conferă post-mortem. De exemplu, dacă un cetățean merită „Ordinul de Onoare” atunci ce facem? Nu-i dăm? Post-mortem.

Eu cred că nu trebuie să introducem această restricție, legea să spună. Este comisia parlamentară, este Președintele care examinează și văd, vasăzică, ce merită omul acesta, dar dacă noi o să introducem aici, să spunem că acesta poate fi dat pe viață, altului – după moarte, atunci este o greșeală.

De aceea, eu sincer vreau să vă spun că nu văd esența acestui proiect de lege. Articolul 5.2. (*Rumoare în sală.*) Și aici iarăși niște lucruri.

Domnul Marian Lupu:

Domnule președinte,

Nu vă supărați, prin întrebare, răspuns, fiindcă...

Domnul Mihai Ghimpu:

Întrebări eu n-am, fiindcă eu nu văd un proiect ca atare, acesta. Ce întrebări dacă...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu totuși pot să răspund, dacă a fost totuși... timpul întrebărilor.

Domnule deputat Ghimpu,

Eu vreau să vă rog să veniți cu propuneri pentru a doua lectură, pentru că, dacă aveți ordine pe care le propuneți să fie conferite post-mortem, noi, ca autori, vom accepta.

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu vreau eu nimănui...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Noi am... Eu... Dați-mi voie să vă răspund, vă rog.

Eu am propus ordinele și nu văd că unele dintre distincții, precum „Maestru în Artă” sau distincția „Om Emerit” ar putea să fie propusă.

Eu mi-am expus părerea mea, ca deputat, care are dreptul, conform legislației Republicii Moldova, să facă inițiative legislative.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu respect...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu am propus cele pe care le consider eu că ar trebui. Dacă dumneavoastră vreți să propuneți „Ordinul de Onoare” în această listă pentru lectura a doua, eu sînt gata să accept. Dar nu sînt de acord că ar trebui de răsturnat legea, pentru că niciodată nu s-a reglementat termenul, din ce cauză foarte multe legi au fost ținute ani de zile în diferite perioade.

Niciodată nu s-a vorbit despre cum ar trebui să se răspundă, instanța, dacă a fost și în ce termen să răspundă dacă instanța a respins proiectul.

Mai departe. Niciodată nu s-au reglementat distincțiile ulterioare. De aceea, în diferite perioade, și dumneavoastră cunoașteți asta foarte bine, s-au dat peste un an de zile, uneori chiar și mai devreme decît un an de zile, s-au dat aceleași merite, aceleași distincții și proiectul meu prevede acest lucru.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule deputat...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Deci, într-un fel, ca să spunem că acest proiect este gol, eu nu accept acest lucru.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule deputat...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Pentru că proiectul, unele viduri le completează și asta este absolut clar. Și dacă cineva nu vrea să vadă, asta e treaba lui. Dar pentru a doua lectură, vă rog frumos să propuneți lucruri concrete.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Domnule Ciobanu...

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule deputat,

Eu, ca Președinte interimar în exercițiu, am decorat membrii Partidului Libertății, care au fost închiși pe 25 de ani în pușcării de către regimul comunist, cu „Ordinul de Onoare”. Eu mai bine cunosc ca dumneavoastră problema și legea respectivă.

De aceea, eu vin cu propunerea, bine, aveți dreptul la inițiativă legislativă, dar eu vă propun ca să fie exclus din acest proiect de lege articolul 4.

Nu completat cu „Ordinul de Onoare” sau alt... dar exclus.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Deci...

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu, legea nu poate stabili care și ce merit are. Mă înțelegeți dumneavoastră ?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu înțeleg pentru că, în principiu, eu...

Domnul Mihai Ghimpu:

Bine. Gata. E părerea mea.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Domnule Președinte...

Domnul Mihai Ghimpu:

Pentru excluderea articolului 4 din proiectul de lege și gata.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

E clar.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu vreau să completez aici, pentru că, în principiu, la lectura a doua, da, vom discuta aceste lucruri pentru lectura a doua.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

În principiu, eu înțeleg motivele care au generat acest proiect de lege, aveți perfectă dreptate. S-au dat foarte multe distincții de 21 de ani încoace. Și, pur și simplu, din punctul meu de vedere, foarte multe distincții ale statului Republica Moldova au fost devalorizate prin inflația de decorații care s-au acordat.

Dar întrebarea ține de proiectul propus de dumneavoastră. Articolul 5.1. Conferirea distincțiilor ulterioare se efectuează pentru alte merite și în termen de 4 ani de la conferirea precedentă, cu excepția ordinelor și medaliilor ce se conferă pentru eroism, curaj și vitejie.

Cu a doua parte sînt de acord. Sînt de acord și cu prima parte: ca regulă, să fie peste un anumit termen.

Dar ce se întîmplă, dacă vezi, doamne, după ce am apreciat meritele culturale, științifice și de alt ordin, avem, de exemplu, un laureat al Premiului Nobel? Și a fost decorat, și trebuie să aștepte 4 ani ca să i se confere, de exemplu, Ordinul Republicii?

Eu cred că trebuie de păstrat anumite excepții, deși mă tem că, dacă o să introducem excepții, excepția va deveni regulă și iar vom avea inflații. Dar trebuie să prevedem pentru anumite cazuri extraordinare, ca să fie o derogare de la această normă și Președintele țării să poată conferi aceste distincții.

Este punctul meu de vedere.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu vă mulțumesc foarte mult pentru această întrebare.

Sînt de acord că sînt excepții și reguli. Astăzi vorbim despre reguli care nu au existat. La noi, curînd, excepția a devenit regulă.

Deci, prin derogare, dumneavoastră ați propus, poate să fie orice, inclusiv de la această lege care va intra în vigoare.

Domnul Mihai Godea:

Da, dar..

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Dar vreau să vă spun un lucru. Ați vorbit despre Premiul Nobel. Nu cunosc nici o cercetare, nici în un domeniu, nu cunosc termenul când o carte s-a scris într-un an de zile, nu cunosc când o operă sau o simfonie s-a scris într-un an de zile.

Mai bine zis, cunosc, dar este cu totul altceva. Oricum sînt lucrări. Un film care se creează nu într-un an de zile și așa mai departe. Mai mult decît atît...

Domnul Mihai Godea:

Domnul...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Foarte des...

Domnul Mihai Godea:

Domnule deputat, noi trăim în Republica Moldova, care-i țara tuturor posibilităților.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da.

Domnul Mihai Godea:

Nu fiți categoric, vă rog. La noi orice este posibil.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, nu sînt categoric. Vă spun doar un singur lucru, că puteți să propuneți pentru lectura a doua un alt termen sau să propuneți ceea ce ați propus....

Domnul Mihai Godea:

Exact.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... ca derogare.

Domnul Mihai Godea:

Să specificăm aceste excepții.
Mulțumesc.

Domnul Mairian Lupu:

Microfonul nr.3.

Doamna Zinaida Chistruga:

Dumneavoastră scrieți în Nota informativă că proiectul are menirea să înlăture unele... acele discrepanțe, care, într-adevăr, există astăzi în lege. Dar această pretenție nu are acoperire în conținutul proiectului. Este salutară ideea

dumneavoastră de a... eu consider așa cel puțin, de a conferi o dată la 4 ani, cu excepția, așa zice, a unor performanțe dincolo de hotarele republicii sau chiar pe interior.

Dar este, adică n-ați prins acele puncte vulnerabile, care sînt în lege. Și ele constau în următoarele: dumneavoastră, vrînd să înlăturați unele discrepanțe, încurcați mai tare ıțele. De exemplu, spuneți că, în termen de 5 zile, colectivul de muncă trebuie să fie informat despre decizia luată.

De către cine? Pentru că știți: colectivul de muncă, conform legii, se adresează ministerului de ramură.

Ministerul ia decizia și se adresează cu un demers către Guvern. Guvernul ia decizia și se adresează cu un demers către Comisia parlamentară. Și doar Comisia parlamentară, conform legii, se adresează Președintelui Țării.

Dumneavoastră... Aici nu se indică, la care etapă se informează, deci, colectivul de muncă? Unu la mîna.

Doi.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Dacă se poate să răspund...

Doamna Zinaida Chistruga:

Da, vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... la unu la mîna, mai întîi.

Doamnă Chistruga,

Dumneavoastră foarte bine cunoașteți acest lucru, deoarece ați activat în ...

Doamna Zinaida Chistruga:

Da, eu de aceea și...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... acest serviciu...

Doamna Zinaida Chistruga:

... vă întreb.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... mulți ani. Și dumneavoastră știți cine ia decizia și că, pe lîngă lege, există un regulament, care este făcut de Președinție...

Doamna Zinaida Chistruga:

Corect. Da.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... și noi așteptăm pentru lectura a doua atât un proiect de lege care va fi comasat cu această lege, cât și aceste amendamente, modificări și completări, care se vor face la regulament.

Eu am făcut un alt proiect de lege anterior, în care erau și prevederi regulamentare, care am considerat că ar fi mai etic ca să-l facă Președinția. Și, de aceea, l-am retras.

Acesta este al doilea proiect. Și dacă aici în lege sînt indicate termene, atunci chestiunile regulamentare cu toate aceste niveluri de departamente, ministere, apoi comisii și apoi Președinția, sînt reglementate în regulament.

Unicul lucru care nu este reglementat – termenul, care este reglementat în lege. Pentru că consider că aceasta este o prevedere legală, anume legală. Și-i clar, că acel care ia ultima decizie, acela trebuie să informeze.

Deci Președinția va informa într-un termen. Dacă nu vă place 5 zile, propuneți 2 săptămîni, 3 săptămîni și așa mai departe.

Eu am propus, pentru că nu este informat, după luarea deciziei, nu este informat decît... Mai mult decît atât. Aici mai mult se referă, în această prevedere, la faptul că fiecare instanță, deci ministerul și departamentul, comisia parlamentară și Președinția nu au dreptul să examineze într-un termen mai mare de 30 de zile.

Doamna Zinaida Chistruga:

Asta-i bine și consider corect termenul acesta.

Dar mergem mai departe. Dumneavoastră nu indicați. Noi sîntem martorii. Chiar la ședința trecută a Comisiei economie, buget și finanțe, noi am discutat faptul că vedem decorarea unor persoane din domeniul economiei, care nu au trecut prin comisie. Noi, în total, am trecut în 3 ani de zile, dacă am dat aviz cel mult la 10 – 12 persoane. S-au decorat mii de persoane. Și atunci, proiectul nu prevede nimic.

De ce se evită unele prevederi legale, instanțe, prin care trebuie să treacă pachetul de documente? Nu.

Este o lacună? Este o lacună.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

V-am răspuns, v-am răspuns.

Doamna Zinaida Chistruga:

Nu se răsfrînge aici în proiect.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Deci din nou vreau să vă spun.

Doamna Zinaida Chistruga:

Ca să termin cu întrebările. Căci am dreptul să pun două.

Dumneavoastră n-ați crede că distincțiile de stat trebuie conferite în ordine crescîndă. Pentru că este nonsens, cînd Cavalier al Ordinului Republicii la urmă

mai este, deci obține titlul care este cel mai... deci Om Emerit, care este, conform legii, cea mai joasă distincție de stat. Este un nonsens.

Iată aici ar trebui de săpat, aici ar trebui aranjate lucrurile.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da. Deci totul ce-ați spus dumneavoastră v-ați referit inclusiv la obligativitatea trecerii fiecărui nivel, v-ați referit la regulament.

Eu sper că Președinția ne va propune, pentru că noi am discutat nu o singură dată în comisie, am avut un grup de lucru. Și s-a discutat în comisie, și am vorbit despre aceste lucruri, în care fiecare nivel trebuie să-și aibă funcția sa. Și să discutăm pe cât sînt de obligatorii nivelurile, și să fie fixat asta în regulament.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Într-adevăr, este astăzi că este posibilitatea de a trece, de a consulta sau de a nu consulta, de a întoarce documentele sau de a nu întoarce de la Președinție la un alt nivel, deci ceea ce consider și eu că nu este bine pentru un sistem absolut normal. Dar asta sper să fie, să zicem așa, depășit atunci cînd vom comasa proiectul...

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule deputat...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... și vom discuta regulamentul.

Domnul Marian Lupu:

Eu...

Doamna Zinaida Chistruga:

Mă scuzați...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă...

Doamna Zinaida Chistruga:

... dar eu cred că nu este cea mai fericită soluție...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă...

Doamna Zinaida Chistruga:

... să facem apel la regulament.

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,
Eu vă rog foarte mult.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, este propunere, doamnă Chistruga. Este...

Domnul Marian Lupu:

Voi deja sînteți în discuții.
Stimați colegi,
Două întrebări, răspunsuri și continuăm.
Domnule Ciobanu,
Rog să acceptați.
Microfonul nr.2.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule autor al acestui proiect,

Probabil, ați făcut o statistică de acordare a distincțiilor înainte de a elabora acest proiect. Spuneți-mi dacă aveți informații și cunoașteți: au mai rămas în Republica Moldova persoane care nu au fost decorate în ultimii 3 ani?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Au mai rămas, domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Dar din membrii Alianței mai sînt multe persoane care încă nu au medalii?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Pardon?

Domnul Serghei Sîrbu:

Din membrii Alianței mai sînt persoane care n-au fost decorate?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Din membrii... care membri?

Domnul Serghei Sîrbu:

Din membrii Alianței de guvernare, eu am avut...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

A, Alianței de guvernare?

Domnul Serghei Sîrbu:

... mai sînt persoane care n-au fost decorate?

Domnul Marian Lupu:

Mai sînt, mai sînt. Iată eu, de exemplu, nici nu pretind.

Domnul Serghei Sîrbu:

Ok.

Domnul Marian Lupu:

Mersi. Următoarea întrebare.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu am o propunere, domnule autor.

Apropo, o remarcă, domnul Ghimpu a spus că nu i-a plăcut gestul domnului Timofti cînd i-a acordat Ordinul Republicii. Să-l întrebăm, poate restituie înapoi ordinul?

Dar propunerea e alta. Poate, domnule autor, ca să nu admitem generarea unei corupții politice la cel mai înalt nivel. Să propunem în acest proiect să fie interzisă acordarea de distincții de stat demnitarilor care se află la guvernare. De ce nu?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Pentru lectura a doua, propunerea dumneavoastră, vă rog, s-o formulați, trebuie s-o discutăm.

Domnul Marian Lupu:

Noi putem chiar astăzi să o formulăm, că distincțiile de stat pot fi acordate doar opoziției. Asta o să fie... bregi. (*Rumoare în sală.*)

Microfonul nr.5.

Nu, cer scuze.

Microfonul nr.4.

Domnul Dumitru Diacov – Frațiunea PDM:

Bine.

Stimați colegi,

Eu cred că este o temă care demult necesita o discuție și salut ideea de a face ordine și în acest domeniu. Eu înțeleg că o să fie destul de dificil, fiindcă Președintele decide cui să ofere, cui să nu ofere. Și-atunci, eu știu din practica existentă pînă acum că Parlamentul poate să decidă, dar Președintele îi dă cui dorește. Îi dă, ori că a trecut prin Parlament, ori că n-a trecut.

Dar eu nu asta vreau... Eu vreau să vă întreb dacă nu cumva v-ați gîndit și la ideea de a face ordine chiar și în nomenclatorul acestor titluri, medalii. Fiindcă eu nu știu ca în America să existe *заслуженный артист республики* sau în Austria „Om Emerit”, sau un om de afaceri să primească medalie pentru nu știu care acolo, căci la noi este chestia asta.

Eu știu că în lumea civilizată există distincții pentru militari. Pentru militarii care s-au consacrat Patriei, s-au jertfit pentru Patrie ș.a.m.d. La noi asta e încă o

mentalitate sovietică. Chiar și cu faptul că noi discutăm acum în Parlament, și sindicatele trebuie să spună, și aceia trebuie să spună, și colectivele de muncă: iată, aicea a sunat.

Poate de gândit mai în complex, așa. Ce facem noi în domeniul acesta, fiindcă oamenii trebuie remunerați cu salarii, dar nu cu gramote și medalii.

Și mie îmi pare că este o temă de discuție.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, eu vă mulțumesc, domnule președinte Diacov.

Eu vreau să vă spun că dumneavoastră la urmă ați spus cel mai important lucru: că de aceea la noi și există acest sistem, pentru că el compensează măcar moral ceea ce nu putem da material pentru merite, pentru lucru, pentru servicii ș.a.m.d.

Dar ceea ce ați spus dumneavoastră, vreau să vă spun că, în ultimii zece ani, au apărut mai mult de jumătate de aceste distincții și merite. Unele din ele, eu consider că sînt absolut învechite. Acest lucru s-a discutat în comisie și va face chiar acum domnul Lucinschi, președintele comisiei, raport, în care va spune că comisia, într-adevăr, s-a gândit la prioritizarea acestor ordine. Multe nici nu sînt măcar prioritar puse pentru că sînt învechite în ordinea în care sînt. Și noi sîntem absolut de acord că ar putea fi această listă. Articolul 12 la această lege ar putea fi foarte tare rărit.

Ele au apărut ca instrument politic, ca ceea ce se numește morcovul. Deci, ca instrument politic. Și, de aceea, sînt absolut de acord.

Și dacă este vorba de practica internațională pe care mă credeți că am studiat-o înainte de a veni la această tribună, atunci practica internațională este pentru merite în fața societății, incluziunea în societate, în alte țări. Pentru merite pe plan internațional, diplomatic, pentru cele care le-ați spus dumneavoastră, de serviciu militar, și unele, foarte, foarte rare, pentru un aport important în domeniul științei, inovației și artei.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5:

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vreau să... Nu știu cît adevăr este în ceea ce a spus deputatul Sergiu Sîrbu. Cînd se afla la guvernare în anul 2009, Președintele Voronin i-a acordat „Meritul Civic”. Astăzi, deja schimbă placa și spune ca să primească ordine doar cei care se află în opoziție. În situația în care își păstrează punctul de vedere de astăzi, probabil, ar fi logic să renunțe la ordinul pe care l-a primit în 2009, pentru că atunci comuniștii se aflau la putere și a primit acest ordin. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Așa. Și ultima întrebare.

Microfonul nr.3.

Domnul Bondari Veaceslav – Frațiunea PCRM:

Domnule autor,

Așa întrebare. În raport, dumneavoastră ați spus așa că în guvernarea precedentă. Ce ați avut în vedere? Guvernarea domnului Leonid Ilici Ghimpu? Ori cine?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu. Știți, guvernarea precedentă este guvernul precedent. Dumneavoastră ați avut 8 ani de zile și nicidecum nu puteți să... oricum prevalați, chiar dacă să luăm toți președinții de după guvernarea pe care o reprezentați dumneavoastră. Ca Guvern, în 8 ani de zile, ați dat mult mai multe distincții și premii. Și dacă am vorbit, nu atât despre asta, dar am vorbit despre factorul politic. Că dacă dumneavoastră, cred că personal cunoașteți oamenii care nu sînt maștri și au fost decorați cu maestru, oameni care nu sînt artiști mari și care au primit nu se știe pentru ce, nu sînt manageri care au primit pentru management în cultură ș.a.m.d.

Domnul Bondari Veaceslav:

Domnule autor...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, dar eu am vorbit...

Domnul Bondari Veaceslav:

Domnule autor,

Înțeles ...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Am socotit mai cu seamă...

Domnul Bondari Veaceslav:

Dumneavoastră ați socotit cît a dat în timp 8 ani guvernarea precedentă și cît a dat domnul Ghimpu în timp de un an?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, nu am socotit.

Domnul Bondari Veaceslav:

Da 2000 a dat domnul Voronin și 8000 – domnul Ghimpu. 2000 în 8 ani și 8000 a dat domnul Ghimpu în timp de un an. Da vorbiți despre guvernarea precedentă. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Aș spune: что-то сомневаюсь я. Da-a-a... (*Rumoare în sală.*)

Microfonul nr.4.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu aș ruga să mergem pe procedură. Să fie adresate întrebările care se referă la raportul prezentat.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Dar dumneavoastră ce faceți, stimate coleg? (*Rîsete.*)

Cer scuze.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Eu chiar acum am să fiu de procedură. Conform procedurii. Eu aș vrea să spun un singur lucru: domnul Ghimpu a cedat medalia, le-a dat celor reperați ceea ce au meritat patrioții țării. Dar n-a dat generalilor din altă țară, securiștilor din altă țară, celor care au venit și ne-au împușcat. Mă scuzați, dar voi ați dat.

Domnul Marian Lupu:

Așa, cred că ne oprim aici.

Domnule Ciobanu,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimați deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul nominalizat și, luînd în considerare competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele:

Autorul proiectului deputatul Ciobanu propune amendarea Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova cu referință la trei subiecte.

Stabilirea, în mod expres, a ordinelor și medaliilor care se oferă post-mortem. Completarea prevederilor Legii prin care se va stabili o perioadă de la conferirea precedentă a distincțiilor pentru merite similare.

Și un alt subiect este stabilirea unor termene concrete în care se examinează dosarele prezentate pentru conferirea distincțiilor.

La adresa comisiei au parvenit avizele comisiilor permanente și a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, care sînt favorabile examinării și aprobării proiectului de Lege în primă lectură.

Membrii Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, în cadrul dezbaterilor, au formulat mai multe propuneri, cum ar fi: completările propuse la articolul 4 al legii să fie transferate după articolul 12; prevederile propuse pentru completarea articolului 5 să fie examinate inclusiv în contextul perfecționării Regulamentului despre modul de propunere pentru decorarea cu distincții de stat.

Urmare a dezbatelor, Comisia, cu votul majorității membrilor, 7 „pro” și 4 abțineri, a susținut proiectul de Lege nr.998 și propune plenului Parlamentului aprobarea acestuia în primă lectură.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.998. Pe marginea acestui proiect nu am avut solicitări de luări de cuvînt. Supun votului, pe baza raportului comisiei de profil, aprobarea acestui proiect în primă lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Ora întrebărilor. Deci sîntem la aproape 18.00.

La tribuna centrală o să-l invit, pentru început, stimați colegi, pe domnul Procuror General, pentru a veni cu informație la două întrebări adresate anterior. Prima: privind convocarea... deci informație pe marginea subiectului privind convocarea sau solicitarea de convocare în sesiune extraordinară a Parlamentului, a Frațiunii PCR.

Și a doua: întrebarea domnului Zagorodnîi cu referință la informația referitor la rezultatele investigării materialelor remise în raportul Comisiei de anchetă pe marginea circumstanțelor votării și semnării Legii nr.176 din iulie 2010.

Vreau să anunț stimații colegi, care au adresat interpelări către Procuratură, potrivit articolelor 122 și 123, precum a menționat domnul Țap, astăzi, interpelările se fac doar la adresa unui organ guvernamental și reprezintă solicitarea de explicații pe marginea unor aspecte de politică internă sau externă a Guvernului.

Domnule Procuror General,

Vă rog.

Domnul Valeriu Zubco – Procurorul General al Republicii Moldova:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci referitor la întrebarea adresată de domnul Sîrbu privind interpelarea deschisă depusă la adresa Procuraturii, din 14 septembrie 2012. Vreau să remarc două momente importante ce reies din această interpelare.

În primul rînd. A fost înregistrată, este examinată, dar, în data de 24 septembrie 2012, toate persoanele care au, mă refer la deputații din Parlament, semnat interpelarea deschisă au fost invitați la Procuratura Generală, pentru a fi audiați pe marginea acestei interpelări. Pentru 2 octombrie, cu regret, nu s-a prezentat nimeni. Asta în primul rînd.

În al doilea rînd. Deși interpelarea depusă de către stimații deputați vine în contradicție sau nu corespunde prevederilor articolelor 262 și 263 din Codul de procedură penală, de aceea, dacă, într-adevăr, se insistă asupra examinării acestei interpelări deschise, este necesar... prin prisma articolului 274, cum s-a menționat în interpelare, urmează să depună o interpelare sau să concretizeze potrivit prevederilor articolelor 262 și 263 din Codul de procedură penală. Pentru că sînt un

șir de momente chiar și în această interpelare. Dînșii adresează o interpelare în care se menționează că, pe data de 10 decembrie 2012, în conformitate cu articolul 67, citez din interpelare, 10 decembrie 2012, așa este indicat. Deci noi nu putem să examinăm acțiuni care pot să fie în 10 decembrie 2012. De aceea, urmează să concretizez această interpelare deschisă adresată Procuraturii.

În partea ce ține de al doilea caz, așa-numit cazul cazinourilor, vreau să informez că de Procuratura Generală a fost pornită o cauză penală în baza articolului 328 alineatul (3) literele b) și d) din Codul penal pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu. Deci cauza este instrumentată de către procurorii din Procuratura Generală. Cred că în timpul apropiat cauza va fi finisată. Au mai rămas 5 persoane să fie audiate pe marginea acestei cauze și, după adoptarea hotărârii pe această cauză, vom decide referitor la remiterea în instanța de judecată.

Domnul Marian Lupu:

Potrivit Regulamentului, autorii pot solicita scurt anumite precizări.
Microfonul nr.3.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule Procuror,

Poate chiar dacă s-a strecurat o mică eroare tehnică în această interpelare, nu cred că este o imposibilitate de a examina, deoarece subiectul a fost oricum dezbătut pe larg în societate și nu numai. Faptul că se numește interpelare sau demers, sau sesizare, iarăși nu cred că influențează asupra conținutului. Noi am adresat și ca cetățeni, și ca deputați această interpelare. De aceea nu cred că ar trebui noi să ne ghidăm de anumite chestii de procedură, de Codul de procedură penală, deoarece noi avem dreptul și ca deputați să ne adresăm. Deci sînt niște chestii doar de procedură.

În ceea ce privește cu citarea noastră. Eu, de exemplu, personal, nu am primit o așa citare să mă prezint la Procuratură. Dar chiar dacă să o fi primit, nu înțeleg ce nou noi am putea să spunem? Deoarece tot de ce a fost nevoie noi am indicat în scris. Procuratura, normal, ar trebui să citeze conducerea Parlamentului, ca să dea explicații asupra factorilor în cauză, de ce nu a convocat sesiunea extraordinară? Deoarece prevederile legale noi le-am menționat.

Unica mea întrebare: totuși care va fi soarta? Procuratura continuă să examineze sau pe chestii de procedură ne refuză?

Domnul Valeriu Zubco:

Domnule Sîrbu,

Trebuie să cunoașteți un lucru cert: principalul act legislativ pentru organul de urmărire penală sau pentru procurori este Codul de procedură penală. Și noi urmează să respectăm prevederile Codului de procedură penală. De aceea și au fost adresate aceste înștiințări, unde sînteți invitați pentru a fi audiat în baza plîngerii depuse.

Domnul Serghei Sîrbu:

Noi sîntem gata să completăm această sesizare. Dacă sînt necesare careva precizări, noi o completăm în scris, nu-i nici o problemă.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Valeriu Zubco:

Domnule Sîrbu,

De aceasta și ați fost invitat la procuror, pentru a face completările respective.

Domnul Serghei Sîrbu:

Dar eu nu am primit această citație, de exemplu. La mine nu a ajuns.

Domnul Marian Lupu:

Bine. V-ați precizat.

Mulțumesc.

Al doilea autor. Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Mulțumesc.

Domnule Procuror General,

Eu înțeleg că există taina anchetei. Dumneavoastră acum, procesual, nu aveți dreptul să faceți careva dezvăluiri. Dar din cele ce ați menționat și ați informat Parlamentul rezumă că, totuși, există un bănuț, există un învinuit, există o persoană care, pînă la urmă, va fi trasă la răspundere pe acest caz.

Fiindcă, cum v-ați exprimat dumneavoastră, în viitorul apropiat sau cînd va fi asta nu știu, în legislatura următoare sau cum dumneavoastră ați expus motivația, că va fi remis dosarul în judecată.

Deci pe mine mă interesează să ne spuneți, nu cred că ar fi corect să dați prenume sau nume de familie, dar, totuși, mă interesează dacă există deja un bănuț sau, mai bine zis chiar, dacă există și un învinuit căruia i-a fost înaintată învinuirea pe dosarul renumit, așa-zis ca dosarul cazinourilor?

Domnul Valeriu Zubco:

Domnule deputat,

Foarte bine ați menționat la taina anchetei. Și eu am menționat, reiterez, mai avem de audiat 5 persoane în calitatea sa de martor sau bănuț și după aceea va fi adoptată o hotărîre. Pentru că cauza penală e pornită pe fapta care...

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Da, eu cunosc. Am primit și...

Domnul Valeriu Zubco:

Păi, de aceasta și v-am informat, că e pornită pe faptă. Deci avem de audiat încă 5 persoane și, după audierea persoanelor respective, va fi adoptată hotărârea în privința unei sau altei persoane referitor la calitatea lor procesuală.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Deci eu foarte bine cunosc lucrul acesta și vreau să vă rog pe dumneavoastră ca să-mi spuneți încă o chestiune ce ține de acest dosar. Eu bănuiesc că dosarul o să aibă o finalitate așa cum ați primit indicațiile care trebuie să fie, dar, totuși, nu uitați că aici există un prejudiciu cauzat statului de peste 6 milioane de lei. Doriți dumneavoastră sau nu doriți, dar acești bani trebuie restituiți în caznaua statului.

Și dacă Procuratura Generală nu are, pînă la moment, un bănuț sau un învinuit, asta e regretabil. Fiindcă a trecut deja aproape un an de zile sau mai bine zis mai mult de un an de zile de la fapta produsă, comisă. Drept că Procuratura Generală a primit hotărârea în octombrie, atunci cînd noi am finisat ancheta, dar, totuși, a existat un termen rezonabil ca dumneavoastră de acum să aveți un final în acest caz și o claritate nu numai pentru Parlament, dar pentru toată societatea.

Fiindcă societatea a fost, să spun așa ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Zagorodnîi, timpul.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

... uimită. Eu, da, mă conformez. De faptul că Președintele interimar pe atunci Ghimpu și Președintele Parlamentului, și alți deputați care au contribuit la această infracțiune și pînă în prezent acești bani, 6 milioane de lei, nu se știe care-i soarta lor.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Și nu au fost restituiți.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Am înregistrat. Permiteți-mi...

Domnul Valeriu Zubco:

Stimate deputat...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Procuror General,

Nu vă supărați, vă rog. Permiteți-mi, stimați colegi, în calitate de Președinte al Parlamentului, să atrag atenția asupra unui lucru: noi venim cu întrebări în calitate de deputați, dar, în nici un caz, nici un microfon din această sală, nici

tribuna centrală nu sînt pentru a ne permite nouă, deputaților, să exercităm presiuni sau să dăm niște indicații mai deghizate cum și în ce direcție trebuie să se desfășoare ancheta. Eu cred că noi toți împreună înțelegem obligațiunea și responsabilitatea aceasta a noastră. Pe care motiv ... Da, eu am înțeles. Eu am făcut doar o precizare pentru noi toți, nu neapărat în contextul celor spuse de dumneavoastră.

Au fost adresate întrebările.
Domnule Procuror General,
Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Zubco:
Domnule Președinte,
Eu vreau să menționez numai ...

Domnul Marian Lupu:
Dacă doriți să adăugați, vă rog.

Domnul Valeriu Zubco:
... un singur lucru. Indiferent de persoana la care dumneavoastră avizați implicat în acest caz, vreau să vă asigur un singur lucru, că va fi adoptată o hotărîre legală la finisarea urmăririi penale.

Domnul Marian Lupu:
Mulțumesc.
Stimați colegi,
Întrebările dumneavoastră, fiindcă continuăm cu Ora întrebărilor.
Microfonul nr.3.

Doamna Violeta Ivanov:
Deci am două întrebări. Una către ministrul mediului și a doua către Procurorul General.

Articolul 20 alineatul (1) litera d) din Legea privind deșeurile de producție și menajere interzic incinerarea deșeurilor de orice proveniență.

Contrar acestor prevederi legale, ministrul mediului a eliberat Societății pe Acțiuni „Lafarge Ciment” autorizații cu numerele 027/2010 din 01.10.2010 și 035/2011 din 01.10.2011, prin care a permis co-incinerarea deșeurilor din cauciuc.

Deci solicit să fiu informată în baza la ce a fost efectuată această permisiune și cîte autorizații de incinerare, co-incinerare a deșeurilor, contrar legislației, au fost eliberate începînd cu anul 2009.

Răspunsul urmează a fi prezentat oral în ședința în plen a Parlamentului.

Întrebarea a doua, către domnul Procuror General, de asemenea, în baza articolului 20 din Legea privind deșeurile de producție și menajere. Se interzice incinerarea deșeurilor de orice proveniență și, în acest context, solicit să fie verificată legalitatea eliberării de către ministrul mediului a autorizațiilor 027/2010

și 023/2011, prin care s-a permis Societății pe Acțiuni „Lafarge Ciment” coincinerarea deșeurilor din cauciuc.

Rog respectuos ca răspunsul să fie, de la Procuratură, trimis, prezentat în scris.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte... Și eu vă mulțumesc.

Alte întrebări nu văd.

Stimați colegi,

Aici încheiem faza de întrebări – răspunsuri și avem o ultimă declarație, la care s-a înscris domnul Butmalai. Vă rog.

Domnul Ion Butmalai:

Onorat Parlament,

Stimați colegi,

Am decis, la finele ședinței de astăzi, să am o declarație succintă și vreau să atrag atenția, avînd posibilul că domnul Procuror se mai află în ședința în plen, totuși am insistat și pe întrebarea respectivă ce ține de dosarul penal, care socotim că este la comandă, față de primarul orașului Cahul și viceprimarul, dar, în fine, ne clarificăm altfel, pentru că sînt niște chestiuni dubioase și sînt abuzuri din partea procurorilor, și este dosar la comandă.

În fine, la ziua de astăzi vreau să mă axez pe 3 subiecte principale, ceea ce ține de activitatea Parlamentului Republicii Moldova și vreau ca cetățenii Republicii Moldova, acei care ne-au încredințat votul și ne-au delegat în Parlament, să înțeleagă că noi, ca deputați, servim poporul și ne facem misiunea așa cum trebuie.

Astăzi mă voi axa pe 3 obiective principale și vreau să aduc la cunoștința colegilor că, conform legislației în vigoare, inclusiv a Constituției, Regulamentului Parlamentului și Legii Republicii Moldova despre statutul deputatului, sînt îngrijorat de controlul parlamentar. Am în vedere că Parlamentul Republicii Moldova, avînd instituții care sînt sub controlul parlamentar, ca: Procuratura Generală, Curtea de Conturi, Comisia Națională a Pieței Financiare, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Onorat Parlament,

Stimați deputați,

N-o să vă citesc lecții, însă este regretabil faptul că, fiind la data de 4 octombrie 2012, aceste instituții, conform legislației în vigoare, de exemplu, Procuratura Generală, conform articolului 27 alineatul (3) din Legea cu privire la Procuratură, este obligată să prezinte Parlamentului raport despre starea legalității și ordinii de drept din țară, precum și despre măsurile întreprinse pentru redresarea ei.

Raportul Procurorului General este făcut public, se plasează în internet, pe pagina oficială a Procuraturii. Am citit mot a mot din legislație, pentru că la ziua de

astăzi este regretabil ceea ce se întâmplă și, în temeiul articolului 124 din Constituție, Procuratura, inclusiv condusă de Procurorul General, este responsabilă de starea legalității și ordinii de drept din țară.

Ceea ce ține de restul – organe, instituții ce sînt subordonate sub control parlamentar, inclusiv Curtea de Conturi, conform legislației, pînă la data de 15 iulie, trebuie să prezinte raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare și a patrimoniului public, care se examinează în ședință plenară a Parlamentului.

Deci aceste organe, cu regret, vreau să vă constat că, pînă la 4 octombrie 2012 nu au venit cu rapoartele respective și este o rușine a noastră, a deputaților, pentru că la al doilea compartiment o să mă axez pe executarea legilor în baza articolului 110... 111 din Regulamentul respectiv pe care noi, deputații, trebuie cu strictețe să-l... tot timpul trebuie să ne conducem de dînsul și, în obligațiunile noastre, ca demnitari de stat, trebuie strict să facem tot ce e posibil ca cetățeanul să cunoască aceste legi și activitatea Parlamentului trebuie să fie transparentă.

În articolele respective, ceea ce ține de executarea legilor, n-o să vi le citesc, pentru că controlul asupra executării legilor este asupra Parlamentului și Parlamentul e în drept și noi, ca deputați, să constituim comisii speciale.

Și, mai mult ca atît, vreau să vă aduc la cunoștință că o perioadă îndelungată noi, deputații din Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova, am insistat asupra audierii rapoartelor, inclusiv asupra audierii acestor rapoarte în plen, ca rapoartele acestor instituții să fie dezbătute.

Mai mult ca atît, ne-am axat pe organele de forță, care la momentul actual, în Republica Moldova nu fac față.

Ceea ce ține de compartimentul III, vreau să vă aduc la cunoștință reformele organelor de forță și iarăși constat, cu regret, că noi, Parlamentul Republicii Moldova, inclusiv conducerea de vîrf a țării, Președintele țării, Parlamentul, Guvernul ca Legislativ... Executiv și, mai mult ca atît, puterea judecătorească, care este o putere foarte bună în Republica Moldova, nu conștientizăm faptul că nu separăm ceea ce ține de puterea judecătorească și autoritatea judecătorească.

Ceea ce ține de activitatea Procuraturii Generale, vreau să menționez totuși, cu regret, că în unele momente se încurcă puterea judecătorească cu autoritatea judecătorească și Procuratura Generală este un organ care este supus controlului parlamentar.

Nu vreau să supăr pe nimeni, însă la ziua de astăzi sînt foarte multe exemple. Într-o declarație în ședințele următoare o să vă aduc la cunoștință multe lucruri care, conform statutului deputatului, am dreptul să solicit la organele respective, la conducerea Parlamentului să ia atitudine.

Și ultimul lucru, ce este regretabil, ceea ce ține de reformele organelor de forță. Nu pot să înțeleg: cum noi petrecem reforma la CNA fără ca să-și dea raportul? Nu înțeleg: cum noi reformăm Ministerul Afacerilor Interne rapid, dar nu înțeleg de ce reforma Procuraturii Generale o lăsăm în anul 2016, cînd expiră mandatul încredințat de către noi Procurorului General? Și multe alte lacune.

Solicit conducerii Parlamentului și colegilor deputați ca noi să ne facem datoria, misiunea, ca cetățeanul, alegătorul să fie mulțumit de lucrul nostru ca deputați în Parlament.

Vă mulțumesc foarte mult. (*Aplauze.*)

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc și eu, domnule deputat.

Cu aceasta, declar ședința de astăzi închisă.

Următoarea ședință va avea loc mâine, la orele 10.00.

Mersi.

Ședința s-a încheiat la ora 18.18.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*